

wartalnik Statystyczny

Przegląd Informacyjny Rady Głównej Polskiego Towarzystwa Statystycznego założonego w 1912 r.

ROK XXXII NR 1-4 2025

ISSN 1507-398C cena zł 5,00

W numerze:

Od Naczelniej.....	3
Sprawozdania z działalności Oddziałów PTS.....	4
Sprawozdanie z konferencji naukowych.....	13
Źródła do historii statystyki Królestwa Polskiego w zbiorach CBS	17
Wspomnienia	20
Nowości na rynku wydawniczym	25

ISI WORLD STATISTICS CONGRESS 2025 THE HAGUE

65th EDITION
5-9 OCTOBER
5 CONGRESS DAYS

WORLD FORUM
THE HAGUE
THE NETHERLANDS

15+ PARTNERS AND SPONSORS

1500+ DELEGATES

FROM 130+ COUNTRIES

260+ TOTAL SCIENTIFIC SESSIONS
157 IPS
86 CPS

3 KEYNOTE SPEAKERS
BHRAMAR MUKHERJEE
IONICA SMEETS
ED HUMPERSON

5 SATELITE MEETINGS

44 AWARDS AND PRIZES PRESENTED

11 PRE CONGRESS SHORT COURSES

6 NETWORKING AND SOCIAL EVENTS

Kwartalnik Statystyczny

Redaktor naczelna

Grażyna Trzpiot

trzpiot@ue.katowice.pl

Rada Główna PTS

Prezydium Rady Głównej PTS

Prezes:

prof. dr hab. Waldemar Tarczyński

Wiceprezesi:

prof. dr hab. Grażyna Trzpiot

dr Dominik Rozkrut

dr hab. Marek Cierpień-Wolan

Sekretarz:

dr hab. Krzysztof Najman, prof. UG

Skarbnik:

dr hab. Iwona Bąk, prof. ZUT

Członkowie:

dr hab. Joanna Dębicka

prof. dr hab. Elżbieta Gołata

prof. dr hab. Alina Jędrzejczak

prof. dr hab. Grzegorz Kończak

dr Bożena Łazowska

prof. dr hab. Włodzimierz Okrasa

dr hab. Marcin Szymkowiak, prof. UEP

dr hab. Paweł Ulman, prof. UEK

mgr Tomasz Zegar

Skład Kwartalnika

Dominik Kręzolek

Dominik.krezolek@ue.katowice.pl

Okladka:

[<https://www.facebook.com/IntStat>]

BIURO BADAŃ I ANALIZ STATYSTYCZNYCH PRZY RG PTS • 00-925 Warszawa, al.
Niepodległości 208, tel. 22 608 35 01

ODDZIAŁY PTS

Białystok - Przewodnicząca Rady Oddziału: Prof. dr hab. Ewa Roszkowska
e-mail: eroszoszkowska@pb.edu.pl

Bydgoszcz - Przewodnicząca Rady Oddziału: Barbara Ptaszyńska
e-mail: b.ptaszynska@kujawsko-pomorskie.pl

Gdańsk - Przewodniczący Rady Oddziału: dr hab. Krzysztof Najman, prof. UG
e-mail: krzysztof.najman@ug.edu.pl

Gorzów Wielkopolski - Przewodnicząca Rady Oddziału: Katarzyna Smolińska
e-mail: k.smolinska@stat.gov.pl

Katowice - Przewodniczący Rady Oddziału: prof. dr hab. Grzegorz Kończak
e-mail: koncz@ue.katowice.pl

Kielce - Przewodnicząca Rady Oddziału: dr hab. Agnieszka Piotrowska-Piątek
e-mail: a.piotrowska-piatek@stat.gov.pl

Kraków - Przewodniczący Rady Oddziału: dr hab. Paweł Ulman, prof. UEK
e-mail: ulmanp@uek.krakow.pl

Lublin - Przewodniczący Rady Oddziału: Andrzej Matacz
e-mail: a.matacz@stat.gov.pl

Łódź - Przewodnicząca Rady Oddziału: prof. dr hab. Alina Jędrzejczak
e-mail: jedrzej@uni.lodz.pl

Olsztyn - Przewodnicząca Rady Oddziału: Joanna Balcerzak
e-mail: j.balcerzak@stat.gov.pl

Opole - Przewodnicząca Rady Oddziału: dr hab. Edyta Szafranek-Stefaniuk
e-mail: edyta.szafranek-stefaniuk@uekat.pl

Poznań - Przewodniczący Rady Oddziału: dr hab. Marcin Szymkowiak, prof. UEP
e-mail: marcin.szymkowiak@ue.poznan.pl

Rzeszów - Przewodniczący Rady Oddziału: dr hab. Marek Cierpień-Wolan, prof. UR
e-mail: m.cierpiel-wolan@stat.gov.pl

Szczecin - Przewodnicząca Rady Oddziału: Magdalena Mojsiewicz
e-mail: M.Mojsiewicz@stat.gov.pl

Toruń - Przewodnicząca Rady Oddziału: dr hab. Elżbieta Szulc, prof. UMK
e-mail: eszulc@umk.pl

Warszawa - Przewodniczący Rady Oddziału: mgr Tomasz Zegar
e-mail: t.zegar@stat.gov.pl

Wrocław - Przewodnicząca Rady Oddziału: dr hab. Joanna Dębicka, prof. UE
e-mail: Joanna.Debicka@ue.wroc.pl

Zielona Góra - Przewodniczący Rady Oddziału: mgr Robert Wróbel
e-mail: r.wrobel@stat.gov.pl

Oferta PTS www.stat.gov.pl/pts

- Organizacja konferencji i seminariów naukowych krajowych i zagranicznych
- Publiczne odczyty i wykłady oraz kursy doszkalające
- Konsultacje w zakresie metodologii i organizacji statystyki
- Doradztwo naukowo-metodologiczne, badania ankietowe
- Działalność wydawnicza

Redakcja zastrzega sobie prawo do redagowania i skracania otrzymanych tekstów

Kwartalnik Statystyczny

Grudzień 2025

Oddajemy do rąk czytelników kolejny numer Kwartalnika Statystycznego przedstawiając główne działania Polskiego Towarzystwa Statystycznego, które kontynuowało aktywną działalność naukową, edukacyjną i popularyzatorską, co znajduje odzwierciedlenie w sprawozdaniach oddziałów. W bieżącym wydaniu prezentują się oddziały PTS w Katowicach, Łodzi, Warszawie, Wrocławiu i Zielonej Górze, które intensywnie angażowały się w organizację i współorganizację konferencji, seminariów oraz spotkań naukowych, a te były okazją do wymiany doświadczeń i prezentacji najnowszych metod statystycznych oraz wyników badań.

Okładka tego numeru to najważniejsze wydarzenie o skali światowej kongres 65th ISI World Statistics Congress, który miał miejsce w Hadze, w dniach 5-9 października 2025. W kraju również odbyło się wiele ważnych konferencji PTS, które stanowiły platformę do prezentacji wyników badań, wymiany doświadczeń oraz popularyzacji statystyki w środowiskach akademickich i praktycznych. Oddział w Łodzi kontynuował tradycję Międzynarodowej Konferencji Multivariate Statistical Analysis (MSA), gromadzącej naukowców z Polski i zagranicy, gdzie omawiano rozwój statystyki oraz jej zastosowania w badaniach ekonomicznych i społecznych. We Wrocławiu organizowano prestiżowe wydarzenia takie jak Wrocław Annual International Conference on Health and Lifestyle (WAICHL) poświęcone wyzwaniom starzenia się społeczeństwa, konferencję APPLICATIONS MATHEMATICS AND STATISTICS IN ECONOMICS (AMSE 2024) oraz konferencję „QUALITY OF LIFE: Niezaspokojone potrzeby społeczne”, skupiające się na aspektach społeczno-ekonomicznych jakości życia.

W kwartalniku prezentujemy monografie naukowe w dziale nowości wydawnicze. Pierwsza z nich dotyczy problematyki finansowego bezpieczeństwa oraz ochrony ekonomicznej gospodarstw domowych. Monografia pt. „Supplementary Financial Security for the Silver Generation” jest autorstwa zespołu Joanna Dębicka, Stanisław Heilpern, Agnieszka Marciniuk, Beata Zmysłona. Monografia podejmuje wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństw, koncentrując się na obniżaniu dochodów seniorów oraz wzroście ich potrzeb zdrowotnych. Publikacja posługuje się nowoczesnymi narzędziami matematyczno-aktuarialnymi i zawiera liczne przykłady oparte na rzeczywistych danych demograficznych i zdrowotnych. Kolejna publikacja to książka pt. „Financial Security and Household Life Insurance. Bridging the Gap” autorstwa Joanny Dębicka i Anny Jędrzychowskiej. Monografia porusza niedostatecznie rozpoznany problem luki ochrony ekonomicznej gospodarstw domowych po śmierci jednego z dorosłych członków. Obie publikacje mają charakter interdyscyplinarny i adresowane są do szerokiego kręgu odbiorców zajmujących się finansami, ubezpieczeniami i polityką społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem wyzwań związanych ze starzeniem się społeczeństwa oraz zabezpieczeniem gospodarstw domowych.

Kolejne książki, na które zwracamy uwagę są również autorstwa członków PTS. Walenty Ostasiewicz jest autorem książki „Nowe myślenie o gospodarowaniu”, w której argumentuje, że gospodarka ludzka jest wpleciona w gospodarkę. Publikacja ma charakter interdyscyplinarny, skierowana do wszystkich zainteresowanych nowatorskim podejściem do gospodarowania. Książka pt.: „Wielowymiarowa ocena jakości życia osób starszych w krajach Unii Europejskiej na podstawie badania EU-SILC” autorstwa Agaty Girul i Edyty Mazurek podejmuje problem jakości życia seniorów w krajach Unii Europejskiej, analizując ją w wymiarze wieloaspektowym i porównawczym. Autorki wykorzystują dane z międzynarodowego badania EU-SILC, łącząc je z nowoczesnymi metodami statystycznymi. Monografia „Modele regresji od teorii do praktyki” stanowi przewodnik po różnych typach modeli regresji - od klasycznych modeli liniowych, przez regresję logitową, Poissona, aż po nowoczesne modele nieparametryczne i addytywne. Autorzy Dominik Krężolek, Agnieszka Orwat-Acedańska i Grażyna Trzpiot, łączą teorię z praktycznymi

przykładami opartymi na danych rzeczywistych, prezentując interpretację wyników i metody oceny jakości modelu. Wszystkie trzy wydawnictwa mają wiodące znaczenie w swoich obszarach badawczych i mogą stanowić wartościowe źródło wiedzy dla badaczy, praktyków i decydentów w obszarze ekonomii, ubezpieczeń, demografii oraz ochrony środowiska i zarządzania zasobami.

W dziale z historii statystyki zamieszczamy artykuł, autorstwa Bożeny Łazowskiej, który opisuje początki i rozwój statystyki w Królestwie Polskim od początku XIX wieku. Centralna Biblioteka Statystyczna posiada liczne unikatowe zbiory, w tym klasyczne opracowania polskich statystyków z XIX wieku, takie jak prace Witolda Załęskiego, Michała Balińskiego, Wawrzyńca Marczyńskiego, Fryderyka Skarbka oraz kartograficzne atlasy i mapy Królestwa Polskiego. Zbiory CBS dokumentują rozwój statystyki i demografii w Polsce, stanowiąc cenne źródło do badań historycznych oraz ikonograficznych dotyczących Królestwa Polskiego.

Mamy też kartę wspomnienia pisząc o tych z ludziach, z którymi mieliśmy honor spotkać się, żyć, pracować i prowadzić badania. Dziękujemy wszystkim, którzy przygotowali prezentowane wspomnienia.

Wydarzenia organizowane przez PTS sprzyjały integracji środowisk akademickich, administracji publicznej oraz biznesu, podkreślając znaczenie statystyki w analizie i diagnozie ważnych problemów społeczno-gospodarczych. Zachęcamy do prześledzenia prezentowanych informacji i zapraszamy do udziału w kolejnych działaniach Polskiego Towarzystwa Statystycznego.

Grażyna Trzpiot

Sprawozdania z działalności oddziałów Polskiego Towarzystwa Statystycznego za rok 2024

Oddział w Białymstoku

Oddział PTS w Białymstoku był współorganizatorem seminarium naukowego pt. „Statystyka w praktyce”, które odbyło się pod honorowym patronatem Komitetu Statystyki i Ekonometrii PAN. Zostało ono zorganizowane w dniu 12.03.2024 r. we współpracy z Urzędem Statystycznym w Białymstoku, Wydziałem Informatyki Politechniki Białostockiej, Wydziałem Lekarskim Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z okazji Dnia Statystyki Polskiej. Celem wydarzenia była promocja i popularyzacja statystyki jako nauki oraz zasobów statystyki publicznej, a także prezentacja wyników naukowych badań statystycznych. Seminarium skierowane było do pracowników naukowych, praktyków gospodarczych, doktorantów, studentów oraz wszystkich zainteresowanych podejmowaną podczas spotkania tematyką. Jedną z sesji poprowadziła prof. dr hab. Ewa Roszkowska, Przewodnicząca PTS Oddział w Białymstoku, drugą natomiast dr hab. Dorota Wyszowska - zastępca dyrektora US w Białymstoku, Zastępca Przewodniczącej Rady Oddziału Polskiego Towarzystwa Statystycznego, Oddział w Białymstoku. Więcej informacji dostępnych jest na stronie: <https://bialystok.stat.gov.pl/seminaria-i-konferencje/seminarium-naukowe-statystyka-w-praktyce-ii-edycja-12-marca-2024-r/>

Oddział PTS w Białymstoku objął patronatem honorowym wydarzenia naukowe, w których uczestniczyli także jego członkowie. Były to:

- III Interdyscyplinarna Studencka Konferencja Naukowa pt. „Statystyka na co dzień”. Odbyła się ona w dniu 10 maja 2024 r. w formie hybrydowej, a organizatorem tego wydarzenia był Wydział Inżynierii Zarządzania Politechniki Białostockiej. Patronat honorowy nad Konferencją objął Oddział Polskiego Towarzystwa Statystycznego w Białymstoku. Celem wydarzenia było stworzenie możliwości zaprezentowania osiągnięć naukowych, wyników badań oraz wymiana doświadczeń w zakresie wykorzystania narzędzi statystycznych. Konferencja adresowana była do studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia, słuchaczy szkół doktorskich oraz studenckich kół naukowych. Jedną z sesji prowadziła dr hab. Dorota Wyszowska - zastępca dyrektora US w Białymstoku, Zastępca Przewodniczącej Rady Oddziału Polskiego Towarzystwa Statystycznego, Oddział w Białymstoku. Więcej informacji dostępnych jest na stronie: <https://wiz.pb.edu.pl/nauka-i-badania/konferencje-i-seminaria/miskn-statystyka/iskn-statystyka-na-codzien-2024/>
- konferencja naukowa pt. „Synergia Nauki i Gospodarki w Dynamicznym Otoczeniu”, która odbyła się w dniu 14.06.2024 r. Jej organizatorem był Wydział Humanistyczno-Ekonomiczny Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach. Konferencja była okazją do wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy przedstawicielami ośrodków naukowych z zakresu dyscyplin naukowych ekonomia i finanse oraz nauk o zarządzaniu, a także przedstawicielami przedsiębiorstw i instytucji okołobiznesowych. Więcej informacji dostępnych jest na stronie: <https://www.puz.suwalki.pl/wydzial-humanistyczno-ekonomiczny/konferencje/synergia-nauki-i-gospodarki-w-dynamicznym-otoczeniu,art2988/>

Członkowie Oddziału PTS w Białymstoku brali aktywny udział w następujących wydarzeniach naukowych:

- seminarium naukowym pt. „Statystyka w praktyce” (opis wydarzenia w pkt 1),
- III Interdyscyplinarnej Studenckiej Konferencji Naukowej pt. „Statystyka na co dzień” (opis wydarzenia w pkt 1),
- Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Zdrowie i Style Życia - Wrocław 2024”, która odbyła się w dniach 23-24.05.2024 r. Wydarzenie zorganizowane zostało przez Urząd Statystyczny we Wrocławiu, Uniwersytet Wrocławski i Uniwersytet w Białymstoku. Głównym celem Konferencji była prezentacja

wyników badań i doświadczeń dotyczących przemian w zakresie sytuacji zdrowotnej i stylu życia na przestrzeni ostatnich lat. Podczas Konferencji członek PTS O/Białystok wygłosił referat pt. „Starzenie się ludności jako wyzwanie dla systemu opieki zdrowotnej”. Więcej informacji dostępnych jest na stronie: <https://wichl.uni.wroc.pl/index.php/pl/poprzednie-edycje/waichl-2024/o-konferencji-2024>

- spotkaniu Miejskich Obszarów Funkcjonalnych pt. „Współpraca kluczem do rozwoju” (22.03.2024 r.), podczas którego były prezentowane możliwości współpracy w ramach monitorowania rozwoju społeczno-gospodarczego miejskich obszarów funkcjonalnych.

Ewa Roszkowska

Oddział w Katowicach

W dniu 18 marca 2024 odbyło się zebranie członków oddziału PTS Katowice. W trakcie zebrania poinformowano członków oddziału o przebiegu posiedzenia plenarnego Komitetu Statystyki i Ekonometrii PAN, wynikach VIII edycji Olimpiady Statystycznej, terminach konferencji w 2024 roku. Referat „O wykorzystaniu nieklasycznych metod statystycznych w planowaniu eksperymentów” przedstawiła dr Małgorzata Złotoś z Katedry Statystyki, Ekonometrii i Matematyki.

W dniu 25 czerwca 2024 Rada Oddziału zdecydowała o przyjęciu 2 nowych członków: Mgr Karolina Hyski, Katedra Metod Statystyczno-Matematycznych w Ekonomii Mgr Paulina Król, Szkoła Doktorska UE Katowice

Kolejne spotkanie członków PTS oddziału w Katowicach odbyło się w dn. 8 lipca 2024. W trakcie spotkania przedstawiono informacje o przyjęciu nowych członków do PTS, IV Kongresie Statystyki Polskiej oraz terminach zbliżających się konferencji naukowych. Referat „Wielopopulacyjne modele umieralności” przedstawiła dr Justyna Majewska, Katedra Demografii i Statystyki Ekonomicznej.

W dniu 24 września 2024 odbyło się okolicznościowe zebranie członków oddziału PTS w Katowicach w ramach Seminarium naukowego SIDVRA2024. W trakcie seminarium referat „Sytuacja mieszkaniowa w Polsce i krajach europejskich” wygłosił Przewodniczący Rady Oddziału PTS w Krakowie dr hab. Paweł Ulman, prof. UEK.

W dniu 31 grudnia 2024 oddział PTS w Katowicach liczył 52 członków.

Grzegorz Kończak

Oddział w Łodzi

Polskie Towarzystwo Statystyczne Oddział w Łodzi liczy obecnie 81 członków. W roku 2024 działalność Łódzkiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Statystycznego koncentrowała się na rozwijaniu społecznej, naukowej i zawodowej aktywności członków w dziedzinie teorii, metodologii, praktyki i upowszechnianie wiedzy statystycznej w społeczeństwie. Działania te skupiały się przede wszystkim na organizowaniu posiedzeń naukowych i konferencji, w tym konferencji regionalnych, organizowaniu publicznych odczytów, wykładów oraz innych form popularyzowania statystyki, a także na prowadzeniu prac naukowo - badawczych w zakresie wykorzystania metod statystycznych w badaniach ekonomicznych i społecznych.

Organizacja konferencji

Katedra Metod Statystycznych Uniwersytetu Łódzkiego oraz Polskie Towarzystwo Statystyczne (Oddział Łódzki) od lat organizują Międzynarodową Konferencję Naukową Multivariate Statistical Analysis (MSA). Obrady stanowią forum dyskusji i wymiany myśli w dziedzinie rozwoju statystyki i upowszechniania wyników badań statystycznych.

W wydarzeniu biorą udział przedstawiciele środowiska nauki z wielu ośrodków akademickich w Polsce, doktoranci, studenci, pracownicy instytucji finansowych, pracownicy urzędów statystycznych, przedstawiciele firm prywatnych oraz goście z zagranicy. Konferencja umożliwia spotkania doświadczonych naukowców z młodymi przedstawicielami nauki oraz studentami. Tradycją konferencji są wystąpienia

upamiętniające sylwetki wybitnych naukowców oraz noty wspomnieniowe. W bardzo szerokim spectrum zagadnień poruszanych przez prelegentów często dominują prezentacje nowych zastosowań metod statystycznych oraz możliwości wykorzystania w tym zakresie programów statystycznych.

W dniach 4 - 6 listopada 2024 roku odbyła się 42-ga edycja tej konferencji - MSA'2024. Przewodniczącym Komitetu Naukowego był, podobnie jak w wielu poprzednich edycjach, prof. zw. dr hab. Czesław Domański, natomiast Przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego dr hab. Alina Jędrzejczak, prof. UŁ. Konferencja współorganizowana była przez Instytut Statystyki i Demografii UŁ, Polskie Towarzystwo Statystyczne oddział w Łodzi, Urząd Statystyczny w Łodzi, Komitet Statystyki i Ekonometrii Polskiej Akademii Nauk oraz Łódzką Specjalną Strefę Ekonomiczną. Patronat honorowy nad konferencją objęli: JM Rektor Uniwersytetu Łódzkiego oraz Prezes Głównego Urzędu Statystycznego.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele ośrodków akademickich w Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Słupsku, Szczecinie, Warszawie i we Wrocławiu, przedstawiciele Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) oraz Urzędu Statystycznego w Łodzi, a także goście z Włoch, Czech i Ukrainy. Łącznie odbyło się 17 sesji plenarnych i panelowych, na których wygłoszono 49 referatów.

Członkowie Oddziału Łódzkiego PTS brali również aktywny udział w organizacji, a także uczestniczyli w XV Konferencji Naukowej MASEP'2024. Konferencja organizowana była przez Katedrę Statystyki Ekonomicznej i Społecznej Uniwersytetu Łódzkiego oraz Instytut Marketingu i Zrównoważonego Rozwoju Politechniki Łódzkiej. Wydarzenie miało miejsce w dniach 27 - 29 listopada 2024 roku. W trakcie 19 sesji plenarnych, tematycznych i posterowych zaprezentowano ponad 110 wystąpień. Konferencja zgromadziła przedstawicieli ośrodków naukowych z kraju (w szczególności Szczecin, Wrocław, Warszawa, Poznań, Kraków, Olsztyn, Gdańsk, Białystok, Katowice, Łódź, Radom oraz Lublin) i zagranicy (USA, Hiszpania, Łotwa, Uganda, Włochy, Ukraina, Węgry oraz Niemcy). W ramach MASEP'2024 odbyła się debata naukowa - Zielona rewolucja: koszty, korzyści i perspektyw na przyszłość, będąca panelem eksperckim z udziałem przedstawicieli nauki, biznesu oraz instytucji publicznych.

Udział w konferencjach

Niezależnie od organizacji dwóch konferencji naukowych, w 2024 roku członkowie PTS Oddział w Łodzi aktywnie uczestniczyli w szeregu konferencji oraz warsztatów naukowych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych. Wśród tego rodzaju wydarzeń warto wskazać w szczególności:

- International Conference Resilient and transforming Europe", Poznań, termin konferencji 2024-05-09; organizator: Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu,
- 14th International Scientific Conference "Business and Management 2024, Wilno, termin konferencji 2024-05-16; organizator: Vilnius Gediminas Technical University
- Konferencja Naukowa Sekcji Klasyfikacji i Analizy Danych (SKAD), Kraków, termin konferencji 2024-06-05; organizator: Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie; Sekcja Klasyfikacji i Analizy Danych PTS,
- International Conference on Ordered Statistical Data (OSD2024), Portugalia, termin konferencji: 11 - 14.06.2024, organizator: Department of Mathematics, University of Coimbra,
- IV Kongres Statystyki Polskiej, Warszawa, termin konferencji 2024-07-02; organizator: Główny Urząd Statystyczny; Polskie Towarzystwo Statystyczne,
- International Day of Women in Statistics and Data Science, IDWSDS'2024, konferencja wirtualna trwająca całą dobę, termin konferencji: 8.10.2024, organizator: Caucus for Women in Statistics and Data Science,
- Multivariate Statistical Analysis MSA'2024, Łódź, termin konferencji 2024-11-04; organizator: Katedra Metod Statystycznych Uniwersytetu Łódzkiego,
- International Conference on European Studies Economic Development and Resilience by EU, Rzym, termin konferencji 2024-11-08; organizator: Sapienza University of Rome,

- Oblicza regionu. Ziemie województwa łódzkiego w latach 1918-1944, Łódź, termin konferencji 2024-11-14; organizator: Instytut pamięci Narodowej. Oddział w Łodzi
- 40th EAMSA Conference, Frugal, Reverse and Sustainable Innovations: Strategies and Implications for Asian and European Businesses, New Delhi India, termin konferencji 2024-11-20; organizator: EAMSA, International Management Institute (IMI),
- Pomiar i ocena zjawisk społecznych i ekonomicznych MASEP 2024, Łódź, termin konferencji 2024-11-27; organizator: Katedra Statystyki Ekonomicznej i Społecznej Uniwersytetu Łódzkiego oraz Instytut Marketingu i Zrównoważonego Rozwoju Politechniki Łódzkiej.

Zebrania

W dniu 10 kwietnia 2024 roku odbyło się Zebranie Członków Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Statystycznego. W wyniku obrad podjęta została uchwała w sprawie wniosku o nadanie tytułu Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Statystycznego Pani profesor Francesce Greselin z Uniwersytetu w Mediolanie we Włoszech (Università degli Studi di Milano-Bicocca). W ramach cyklicznych spotkań Oddziału Łódzkiego prezentowane były odczyty związane z bieżącą aktywnością naukową członków Polskiego Towarzystwa Statystycznego. W roku 2024 zaprezentowane zostały m.in. referaty:

- 10 stycznia 2024 - dr hab. Jacka Białka, prof. UŁ: „Estymacja elastyczności substytucji na potrzeby szacowania indeksu CES”,
- 10 kwietnia 2024 - dr hab. Radosława Pietrzyka prof. UEW: „Estymacja i prognozowanie zmienności Bitcoina z wykorzystaniem modelu HAR i metod BMA oraz metod uczenia maszynowego Random Forest i LASSO”

Awanse naukowe - nominacje profesorskie

Dwoje członków Rady Oddziału Polskiego Towarzystwa Statystycznego w Łodzi otrzymało nominacje profesorskie z rąk Prezydenta RP Andrzeja Dudy:

- 20 lutego 2025 roku, prof. dr hab. Alina Jędrzejczak, Przewodnicząca Rady Oddziału
- 3 lutego 2025 roku, prof. dr hab. Jacek Białek, Skarbnik Oddziału

Monografie

Ukazały się następujące monografie przygotowane przez członkinie Oddziału:

- Zalewska, E. (2024). Ciągłe doskonalenie jakości w procesie kształcenia studentów. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, <https://doi.org/10.18778/8331-493-8>
- Dobrowolska, B., Dorożyński, T., Kuna-Marszałek, A. (2024). Does the Quality of Governance Have the Power to Attract Foreign Investors? Evidence from the EU-13 Member States, [w:] Tomasz Dorożyński, Simon Grima, Gratiela-Georgiana Noja, Inna Romanova (red.), Economic Development and Resilience by EU Member States, Emerald Publishing, ss: 23-45, ISBN: 978-1-83797-998-1
- Dobrowolska, B., Dorożyński, T., Kuna-Marszałek, A., Kłysik-Uryszek A. (2024). Does Foreign Direct Investment Matter for the Economic Performance of Businesses? Evidence from the Warsaw Stock Exchange, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź, stron: 160, wyd. pierwsze; ISBN: 9788396590237

Publikacje

Wśród licznych publikacji członków łódzkiego oddziału PTS w czasopismach naukowych w roku 2024 wskazać należy:

- Majdzińska A. (2024). Potencjał ludnościowy największych miast Drugiej Rzeczypospolitej Polskiej. Przeszłość Demograficzna Polski, 46, 93-129.10.18276/pdp.2024.46-04
- Majdzińska A. (2024). Depopulation and population ageing in Europe in the 2010s: A regional approach. European Spatial Research and Policy, 31(2):67-93. 10.18778/1231-1952.31.2.05

- Dobrowolska B., Sadowski A., Dziugan P., Liszkowska W., Rydlewska-Liszkowska I., Berłowska J., Motyl I. (2024) Bread consumption trends in Poland: A socio-economic perspective and factors affecting current intake, "Food Science & Nutrition", vol. 12(10), ISSN: 2048-7177
- Dobrowolska B., Dorożyński T., Kuna-Marszałek A. (2024) Does Governance Matter for Outward FDI? Evidence from the European Union Member States, "Comparative Economic Research-Central and Eastern Europe", vol. 27(4), ISSN: 1508-2008

Szkolenia

Przedstawiciele PTS o/ Łódź byli inicjatorami cyklu szkoleń realizowanych na rzecz studentów i pracowników Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ przez Urząd Statystyczny w Łodzi. Wykładami i warsztatami objęte zostały zagadnienia odnoszące się do zbiorów danych statystyki publicznej:

- System monitorowania rozwoju STRATEG,
- Zasoby i funkcjonalności Banku Danych Lokalnych GUS (BDL),
- Wstęp do Portalu Geostatystycznego - narzędzia do przestrzennej wizualizacji danych statystycznych.

W dniu 8 maja 2024 roku, członek oddziału łódzkiego PTS, zastępca dyrektora Urzędu Statystycznego w Łodzi oraz adiunkt w Katedrze Metod Statystycznych Uniwersytetu Łódzkiego - dr Artur Mikulec, przeprowadził szkolenie poświęcone zastosowania nowych funkcji i procedur w MS Excel. Ponadto, w ramach wymienionych powyżej konferencji naukowych organizowanych przez członków PTS o/ Łódź (MSA 2024 oraz MASEP 2024) zorganizowane zostały szkolenia:

- Zaawansowanej wizualizacji danych w języku Python,
- Wprowadzenie do projektowania i analizy wyników badań w naukach społecznych i ekonomicznych,
- Portal Geostatystyczny - nowa odsłona,
- Analiza Cyklu Życia - ślad węglowy jako narzędzie do oceny efektów środowiskowych procesów/technologii/organizacji,
- Sztuczna inteligencja w pracy naukowej.

EMOS - European Master in Official Statistics

Łódzki oddział PTS bierze aktywny udział w realizacji międzynarodowego projektu edukacyjnego EMOS (European Master in Official Statistics), uruchomionego pod patronatem Eurostatu. EMOS to dodatkowa ścieżka programowa na studiach magisterskich, głównie na kierunkach ekonomicznych, obejmująca szeroko pojęte zagadnienia statystyczne. W latach 2019-2023 program był na UŁ realizowany w ramach kierunku Informatyka i Ekonometria. Od roku 2023 ścieżka EMOS dostępna jest dla studentów kierunku Ekonometria i Analityka Danych prowadzonym na Wydziale Ekonomiczno - Socjologicznym UŁ.

Na Uniwersytecie Łódzkim jest już ponad 20 absolwentów kierunku EMOS. Systematycznie odbywają się warsztaty i seminaria dedykowane Sudetom uczestniczącym w programie. Członkowie PTS oddział w Łodzi, prof. dr hab. Alina Jędrzejczak pełni funkcję pełnomocnika Dziekana Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego do spraw tego projektu.

Plany działalności PTS o/Łódź na rok 2025

Głównym planem działania oddziału łódzkiego Polskiego Towarzystwa Statystycznego jest upowszechnianie wiedzy statystycznej i najwyższej jakości badań statystycznych, w szczególności promowanie metod statystycznych wśród studentów i młodych naukowców. W tym celu w dniach od 4 do 6 listopada 2025 odbędzie się kolejna edycja konferencji Wielowymiarowa Analiza Statystyczna - MSA'2025. Systematycznie realizowane będą spotkania KMS UŁ, w których licznie uczestniczą członkowie PTS o/Łódź. W roku 2024, zgodnie ze statutem, spotkania Rady Łódzkiego Oddziału PTS odbywały się kwartalnie. Przedmiotem spotkań było omówienie spraw bieżących.

Łukasz Ziarko, Alina Jędrzejczak

Oddział w Warszawie

Przewodniczący PTS oddziału w Warszawie - Pan Tomasz Zegar - koordynował prace związane z modernizacją strony internetowej Polskiego Towarzystwa Statystycznego (<https://pts.stat.gov.pl/index.php>).

Członkowie oddziału PTS w Warszawie weszli w skład Komitetu Okręgowego Olimpiady Statystycznej w województwie mazowieckim, Agnieszka Ajdyn jako przewodniczącą oraz Tomasz Zegar jako członek.

W dniu 27 marca odbyła się konferencja współorganizowana przez oddział warszawski PTS pt.: „Przewidzieć nieprzewidywalne. Wprowadzenie do metod prognozowania”, nad którą patronat honorowy objął Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Statystycznego. Wydarzenie było współorganizowane przez Urząd m.st. Warszawy oraz Uniwersytet Warszawski.

W dniach 11-12 kwietnia 2024 r. w Warszawie odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Statystyka w służbie społeczeństwa: 30-lecie Fundamentalnych Zasad Statystyki Publicznej ONZ”. Organizatorem konferencji był Urząd Statystyczny w Warszawie we współpracy z Głównym Urzędem Statystycznym oraz Polskim Towarzystwem Statystycznym. W komitecie organizacyjnym zasiadali członkowie oddziału warszawskiego.

PTS oddział w Warszawie objęło patronatem honorowym wykład naukowy swojego członka Pana Pawła Chroma. Wykład odbył się w dniu 11 maja 2024 podczas konferencji naukowej czasopisma Personalized Oncology, pod tytułem „Punkty końcowe badania typu „czas do zdarzenia” w onkologii - czym są, jak liczyć i interpretować”.

W dniu 27 czerwca Warszawski oddział PTS podjął uchwałę w sprawie rekomendacji dla Rady Głównej nadania tytułu zagranicznego Członka Honorowego profesorom: Partha Lahiri, Uniwersytet Maryland, College Park, USA oraz Graham Kalton, Chairman WESTAT i Research Professor w Uniwersytecie Marylan.

Przewodniczący PTS oddziału w Warszawie Pan Tomasz Zegar opowiadał o badaniach statystycznych i wybranych publikacjach w programie Telewizyjnym w stacji TVP 3 Warszawa.

W dniu 17 września odbyła się konferencja współorganizowana przez oddział warszawski PTS pt.: „(Nie)mieralne? O monitorowaniu strategii rozwoju miast.”, nad którą patronat honorowy objął Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Statystycznego. Wydarzenie było współorganizowane przez Urząd m.st. Warszawy oraz Uniwersytet Warszawski.

Warszawski oddział Polskiego Towarzystwa Statystycznego zorganizował 27 października Zaduszki Statystyczne. Dla uczczenia pamięci o osobach zasłużonych dla statystyki publicznej odwiedziono i uprzątnięto groby: Prof. Marii Emilii Czerniewskiej, Jana Kantora, Prof. Ludwika Joachima Krzywickiego, Dr Egona Vielrose, Prof. Leszka Zienkowskiego na cmentarzu Ewangelicko-Augsburskim oraz grób dr Ewy Bulskiej na cmentarzu ewangelicko-reformowanym. Przy każdej mogile odczytano noty biograficzne opisujące ich działalność i zasługi dla statystyki publicznej. Dla upamiętnienia tych osiągnięć zapalono specjalnie przygotowane znicze.

W dniach 27-28 listopada 2024 r. odbyła się konferencja „Warszawa w świetle badań naukowych”. Organizowana przez Laboratorium Miasta na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, Akademicka Warszawa w Centrum Współpracy i Dialogu UW, Urząd Miasta st. Warszawy, Urząd Statystyczny w Warszawie i członków PTS oddziału w Warszawie.

Na podstawie posiadanej dokumentacji, aktualna liczba członków Polskiego Towarzystwa Statystycznego oddział w Warszawie wynosi 34. W 2024 r. przyjęto 6 nowych członków. Rada oddziału podejmuje kolejne działania w celu o aktualizacji liczby członków.

Małgorzata Chilmończyk, Tomasz Zegar

Oddział we Wrocławiu

Rok 2024 był kolejnym, w którym wrocławski oddział PTS aktywnie działał i włączał się w ciekawe wydarzenia naukowo-edukacyjno-popularyzacyjne. Oddział PTS Wrocław z okazji Dnia Statystyki Polskiej zorganizował wykład otwarty podczas którego Prof. dr hab. Walenty Ostasiewicz wygłosił referat pt. „Metabolizm gospodarczy. Nowe wyzwania dla statystyki publicznej i nauczania uniwersyteckiego”. Spotkanie odbyło się 11 marca 2024 r. na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu.

Wygłoszony referat był punktem wyjścia do rozmów na temat gospodarki, którą można określić jako *sustainable* oraz rozważań na temat wizji „uniwersytetu biznesu”. Zorganizowany wykład otwarty był okazją do spotkania się przedstawicieli różnych środowisk i instytucji, z którymi oddział PTS Wrocław współpracuje. Tego typu wydarzenie jest także okazją na wymianę cennych opinii dla wzbogacania działalności oddziału.

Konferencje naukowe

Polskie Towarzystwo Statystyczne Oddział we Wrocławiu aktywnie, podobnie jak w latach wcześniejszych, włączał się w wydarzenia naukowe zarówno krajowe jak i międzynarodowe jako organizator oraz partner konferencji. Aktywność tego rodzaju stwarza okazję do wymiany doświadczeń oraz dyskusji nad wagą statystyki jako dziedziny nauki oraz jej praktyczną użytecznością jako narzędzia niezbędnego do opisywania różnego rodzaju zjawisk społeczno-gospodarczych, w szczególności tych dotyczących Wrocławia i regionu Dolnego Śląska.

- **Międzynarodowa Konferencja Naukowa Wrocław Annual International Conference on Health and Lifestyle (WAICHL 2024) - Ekonomiczne, społeczne i zdrowotne wyzwania starzejącego się społeczeństwa** - Polskie Towarzystwo Statystyczne Oddział we Wrocławiu oraz Urząd Statystyczny we Wrocławiu co roku współpracują podczas organizowanej przez Uniwersytet Wrocławski Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii konferencji. PTS Oddział we Wrocławiu był zarówno partnerem jak i objął patronatem to wydarzenie, którego celem jest prezentacja wyników badań oraz wymiana poglądów na temat aspektów ekonomicznych, społecznych i zdrowotnych we współczesnym świecie, w tym w srebrnej gospodarce. Konferencja sprzyja aktywizacji i integracji środowiska akademickiego, władz lokalnych i regionalnych oraz przedstawicieli świata biznesu na rzecz promowania zdrowego stylu życia w starzejącym się społeczeństwie.
- **Międzynarodowa Konferencja Naukowa APPLICATIONS MATHEMATICS AND STATISTICS IN ECONOMICS (AMSE 2024) - Wrocław, Polska, 2024** - Polskie Towarzystwo Statystyczne Oddział we Wrocławiu zostało partnerem niniejszej konferencji organizowanej przez Katedrę Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu wraz z University of Economics and Business, Prague (Czechy) i Matej Bel University in Banská Bystrica (Słowacja). Konferencja ma na celu zapoznanie jej uczestników z najnowszymi metodami matematycznymi i statystycznymi, które mogą znaleźć zastosowanie w rozwiązywaniu teoretycznych i praktycznych problemów oraz wyzwań ekonomii. Konferencja jest niepowtarzalną okazją do zaprezentowania wyników badań w obszarze matematyki, statystyki i ekonomii. W konferencji zorganizowanej w 2024 r. wzięli udział także przedstawiciele Urzędu Statystycznego we Wrocławiu - Dolnośląskiego Ośrodka Badań Regionalnych oraz ośrodków specjalizacyjnych: Ośrodka Statystyki Produktów Przemysłowych oraz Ośrodka Statystyki Samorządów Terytorialnych - z którym Oddział PTS Wrocław współpracuje od wielu lat.
- **Konferencja Naukowa „QUALITY OF LIFE: Niezaspokojone potrzeby społeczne - diagnoza i działanie”** - PTS Oddział Wrocław objął patronatem niniejsze wydarzenie oraz był jednym ze współorganizatorów razem z Katedrą Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu oraz Urzędem Statystycznym we Wrocławiu. Organizowana konferencja naukowa jest kontynuacją wieloletnich spotkań środowisk naukowych, statystyki publicznej, partnerów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych i innych przedstawicieli możliwie wszystkich ośrodków zajmujących się w Polsce problematyką jakości życia. Wydarzenie jest okazją do prezentacji dorobku środowiska naukowego oraz wyników badań prowadzonych przez statystykę publiczną, a także przegląd dobrych praktyk i dyskusja na temat jakości życia, w tym ze szczególnym uwzględnieniem niezaspokojonych potrzeb społecznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym, jak i lokalnym.

Polskie Towarzystwo Statystyczne Oddział we Wrocławiu aktywnie włącza się również w działania popularyzacyjne i edukacyjne, mające na celu upowszechnianie wiedzy i rozwijanie wśród młodzieży i innych grup społecznych umiejętności z zakresu statystyki w obszarze analiz społeczno-gospodarczych. W tym celu w roku 2024:

Polskie Towarzystwo Statystyczne Oddział we Wrocławiu razem z Urzędem Statystycznym we Wrocławiu, podobnie jak w latach ubiegłych, przygotował i przeprowadził kolejną edycję zawodów okręgowych **Olimpiady Statystycznej** organizowanej przez Główny Urząd Statystyczny. W województwie dolnośląskim do zawodów przystąpiło 80 uczniów z 28 dolnośląskich szkół. 7 uczniów z województwa dolnośląskiego zakwalifikowało się do kolejnego etapu zawodów centralnych zajmując 15. 27. 30. 47. 56. 57. i 70 miejsca w kraju.

W ramach **popularyzacji wiedzy ze statystyki** do wszystkich członków PTS Oddział Wrocław na bieżąco przysyłano zaproszenia na seminaria popularnonaukowe organizowane przez zaprzyjaźnione oddziały PTS (Warszawa, Poznań). Seminaria są wspaniałą okazją do wymiany wiedzy i myśli statystycznych integrując środowiska statystyków i sympatyków statystyki.

W 2024 r. wrocławski i poznański Oddział PTS zorganizowali wspólnie, dla swoich członków i innych zaprzyjaźnionych gości, **seminarium naukowe** (w trybie hybrydowym) poświęcone metodom kontroli ujawniania danych wynikowych (ang. Statistical Disclosure Control - SDC). W trakcie spotkania dyskusja dotyczyła m.in. wybranych aspektów SDC szeroko opisanych w pierwszej w języku polskim książce: *Poufność a użyteczność informacji statystycznych. Dylematy ochrony udostępnianych danych*, autorstwa Młodak, A., Pietrzak, M., Klimanek, T., Józefowski, T., & Lańduch, P., Wydawnictwo UEP.

W roku 2024 wrocławski Oddział PTS przyjął kilku nowych członków reprezentujących środowiska akademickie Uniwersytetu Wrocławskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Oddział PTS Wrocław zawsze ciepło przyjmuje do swojego grona wszystkie nowe osoby, które mają statystyczną pasję i chcą dzielić się z innymi swoją wiedzą ekspercką i doświadczeniem.

Agata Girul

Oddział w Zielonej Górze

W okresie sprawozdawczym Polskie Towarzystwo Statystyczne było organizatorem, współorganizatorem lub partnerem wydarzeń poświęconych statystyce, znaczeniu badań statystycznych oraz popularyzacji wyników tych badań.

W dniach 4-7 marca 2024 r. PTS o/Zielona Góra było Partnerem wydarzenia pn. Tydzień Statystyczny organizowanego przez Urząd Statystyczny w Zielonej Górze, w ramach obchodów Dnia Statystyki Polskiej. Wydarzenie przebiegało pod hasłem: „25 lat województwa lubuskiego”. Członkowie Towarzystwa byli zaangażowani w organizację wydarzenia i aktywnie uczestniczyli m.in. w seminariach zorganizowanych podczas Tygodnia Statystycznego:

- seminarium pn. „25 lat województwa lubuskiego - Statystyczny obraz rolnictwa”, w którym członkowie Towarzystwa wystąpili w roli prelegentów:
- Agnieszka Jankowska, kierownik Ośrodka Badań Koniunktury mówiła o rolnictwie w kontekście wyników badania koniunktury w gospodarstwach rolnych;
- Iwona Goździcka, kierownik Lubuskiego Ośrodka Badań Regionalnych przedstawiła najważniejsze tendencje obserwowane w rolnictwie w województwie lubuskim w oparciu o zasoby informacyjne statystyki publicznej.
- seminarium pn. „25 lat województwa lubuskiego - Wykorzystane szanse i potencjał rozwoju”; W seminarium uczestniczył m.in. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego - dr. Dominika Rozkrut, rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. dr hab. Wojciech Strzyżewski oraz Wojewoda Lubuski - Marek Cebula i Marszałek Województwa Lubuskiego - Marcin Jabłoński. Podczas seminarium podkreślano rolę statystyki publicznej w informowaniu społeczeństwa o istotnych zagadnieniach związanych z ekonomią, społecznością i środowiskiem. Tematy poruszane podczas seminarium dotyczyły m.in. roli kapitału społecznego i jego wpływu na efektywność rozwoju regionu, kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa oraz wyzwań przed jakimi stoi obecnie system opieki zdrowotnej. Ponadto mówiono o perspektywach rozwoju gospodarczego województwa lubuskiego zarówno z punktu widzenia przedsiębiorców, jak i ekonomistów. Seminarium zakończyła debata, podczas której dyskutowano powyższe kwestie z perspektywy wykorzystanych szans i potencjału, jakim dysponuje województwo lubuskie.

Dnia 14 listopada 2024 r. odbyło się seminarium naukowe pt. "Koniunktura gospodarcza w czasach niepewności. Jak diagnozować i monitorować", zorganizowane przez Urząd Statystyczny w Zielonej Górze we współpracy z Uniwersytetem Zielonogórskim i współdziałe członków PTS oddział Zielona Góra. Seminarium zgromadziło przedsiębiorców, przedstawicieli instytucji badawczych, ekonomistów, matematyków i statystyków. Głównym celem wydarzenia było stworzenie platformy wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie analizy gospodarki oraz rynku pracy, co jest niezwykle istotne w kontekście obecnych globalnych wyzwań. Wśród prelegentów była Agnieszka Jankowska, kierownik Ośrodka Badań Koniunktury, członek PTS oddział Zielona Góra, która zaprezentowała regionalny aspekt badań koniunktury

realizowanych przez Główny Urząd Statystyczny i ich funkcji kompleksowego diagnozowania bieżącej i przyszłej sytuacji w gospodarce.

Dnia 3 grudnia 2024 r. PTS o/Zielona Góra po raz kolejny było partnerem Urzędu Statystycznego w przygotowaniu, organizacji i realizacji etapu okręgowego Olimpiady Statystycznej. Członkowie PTS Oddział Zielona Góra byli członkami Komitetu organizacyjnego Olimpiady edycji 2023/2024: Robert Wróbel, z-ca dyrektora Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze przewodniczył Komitetowi Okręgowemu Olimpiady, a Iwona Goździcka, kierownik Lubuskiego Ośrodka Badań Regionalnych, była sekretarzem Komitetu. Ponadto działalność Komitetu Okręgowego Olimpiady w charakterze jego członków wspierali przedstawiciele PTS O/Zielona Góra: dr Jacek Bojarski prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego, Instytut Matematyki, dr Ewa Synówka, Instytut Matematyki Uniwersytet Zielonogórski, dr Magdalena Balak-Hryńkiewicz, zastępca Dyrektora Departamentu Gospodarki i Rozwoju, pani Angela Burchardt i pani Elwira Olczyk - specjalistki w Lubuskim Ośrodku Badań Regionalnych Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze.

W okresie sprawozdawczym ukazały się publikacje i artykuły naukowe autorstwa członków PTS oddział Zielona Góra:

- dr Radosław Murkowski, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu: "Impact of the Covid-19 epidemic on the ageing of the european population", Radosław Murkowski, Humanities and Social Sciences, 2024, Research Journal 31, No. 3 (2024), pp 91-106, DOI: 10.7862/rz.2024.hss.33. "Selected demographic consequences of the Covid-19 epidemic in Poland", Radosław Murkowski, Polityka Społeczna, 2024, 600(4):7-12, DOI:10.5604/01.3001.0054.6366.
- dr Jacek Bojarski, prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego "Parrots in the wild in Polish cities", Agnieszka Ważna, Mateusz Ciepliński, Weronika Ratajczak, Jacek Bojarski, Jan Cichocki, 2024, PLoS ONE 19(6): e0304484.

Liczba członków PTS oddział Zielona Góra w końcu okresu sprawozdawczego (tj. w dniu 31.12.2023 r.) wyniosła 33 osoby. W okresie sprawozdawczym z listy członków oddziału PTS wykreślono 2 osoby, w poczet członków przyjęto 1 osobę.

Iwona Goździcka, Robert Wróbel

1-3 lipca 2025 roku, Warszawa

V Kongres Statystyki Polskiej

34. Konferencja Naukowa Sekcji Klasyfikacji i Analizy Danych Polskiego Towarzystwa Statystycznego

W dniach 23-24 września 2025 r. we Wrocławiu miała miejsce 34. Konferencja Naukowa Sekcji Klasyfikacji i Analizy Danych (SKAD) Polskiego Towarzystwa Statystycznego. Organizatorami wydarzenia były Sekcja Klasyfikacji i Analizy Danych PTS oraz Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu. Pracom komitetu organizacyjnego przewodniczył prof. dr hab. Krzysztof Jajuga, a funkcję sekretarza naukowego konferencji pełnił dr hab. Aleksander Mercik, prof. UEW. Celem konferencji było stworzenie forum wymiany myśli naukowej dotyczącej teoretycznych i aplikacyjnych aspektów klasyfikacji i analizy danych, prezentacja najnowszych wyników badań w tym obszarze oraz wskazanie możliwych kierunków jego rozwoju.

Zakres tematyczny obrad obejmował z jednej strony zagadnienia teoretyczne, w tym taksonomię, metody graficzne, analizę dyskryminacyjną, metody porządkowania liniowego, wielowymiarową analizę statystyczną, analizę danych symbolicznych oraz metody uczenia maszynowego i sztucznej inteligencji, z drugiej zaś - zastosowania tych metod w analizie danych finansowych, marketingowych i przestrzennych, a także w innych dziedzinach, takich jak medycyna, psychologia czy archeologia.

W konferencji uczestniczyło 51 osób, w tym pracownicy naukowcy i doktoranci reprezentujący uczelnie oraz instytucje krajowe i zagraniczne, m.in. Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet w Lejdzie, Główny Urząd Statystyczny, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Uniwersytet Łódzki oraz Federalny Uniwersytet Bahii. Łącznie wygłoszono 32 referaty prezentujące wyniki badań z zakresu teorii i zastosowań klasyfikacji i analizy danych, rozmieszczone w pięciu sesjach plenarnych, sześciu sesjach równoległych oraz sesji plakatowej. Problematyka wystąpień była zróżnicowana i obejmowała m.in. regresję zredukowanego rzędu dla zmiennych mieszanych, przetwarzanie wstępne danych w prognozowaniu z użyciem modeli głębokiego uczenia, wyjaśnialną sztuczną inteligencję, modelowanie mieszanek warunkowych, klasyfikację dokumentów tekstowych, analizę przeżycia, metody porządkowania liniowego, modelowanie kursów walutowych z wykorzystaniem sieci neuronowych GAT, transmisję zmienności między giełdami aktywów cyfrowych, wielowymiarową analizę realizacji celów zrównoważonego rozwoju w krajach UE oraz przestrzenne reguły asocjacyjne. W ramach sesji plakatowej zaprezentowano ponadto sześć prac poświęconych m.in. nieparametrycznym metodom klasyfikacji ryzyka spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, odpornym ramom oceny ryzyka systemowego, ubóstwu energetycznemu w Polsce oraz modelom VAR w prognozowaniu rynku telekomunikacyjnego.

Istotnym elementem pierwszego dnia konferencji było doroczne zebranie członków SKAD, któremu przewodniczył prezes Sekcji, prof. Andrzej Dudek. W trakcie zebrania przedstawiono sprawozdanie z działalności Sekcji za okres od czerwca 2024 r. do września 2025 r., obejmujące statystyki członkostwa (231 członków), kwestie administracyjne oraz utrzymanie kanałów komunikacji. Uczczono również pamięć zmarłych członków Sekcji - dr Aliny Karskiej i dr. Cypriana Kozyry. Zwrócono uwagę na rosnącą obecność międzynarodową członków SKAD, przejawiającą się aktywnym udziałem w najważniejszych konferencjach światowych, co wzmacnia widoczność polskich badań w obszarze klasyfikacji i analizy danych. Przedstawiono także informacje o planowanych konferencjach krajowych i międzynarodowych, w tym Multivariate Statistical Analysis 2025, Międzynarodowej Konferencji im. Aleksandra Zeliassia, IFCS 2026, ECDA 2026, seminarium polsko-niemieckim oraz CLADAG 2027, a także omówiono stan przygotowań do konferencji SKAD w latach 2026 i 2027. Ważnym punktem obrad był wybór przedstawiciela SKAD do Rady IFCS (International Federation of Classification Societies) na kadencję 2026-2029.

Bibliografia:

Dudek, A., Mercik, A. R. (2025). *Report from the 34th Scientific Conference of the Classification and Data Analysis Section of the Polish Statistical Association*. *Przegląd Statystyczny. Statistical Review*, 72(4), 92-96. <https://doi.org/10.59139/ps.2025.04.4>

Dominik Krężolek

43rd International Conference on Multivariate Statistical Analysis MSA'2025

W dniach 4-6 listopada 2025 r. w Łodzi w Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnym UŁ, przy ul. Kopcińskiego 16/18, odbyła się 43rd International Conference MSA'2025. Organizatorem konferencji była Katedra Metod Statystycznych UŁ. Współorganizatorami konferencji byli: Komitet Statystyki i Ekonometrii Polskiej Akademii Nauk, Polskie Towarzystwo Statystyczne (PTS) oddział w Łodzi, Urząd Statystyczny w Łodzi. Patronat honorowy nad konferencją objęli: Wojewoda Łódzki Dorota Ryl, Prezes Głównego Urzędu Statystycznego dr hab. Marek Cierpiał-Wolan, prof. UR, Rektor Uniwersytetu Łódzkiego prof. dr hab. Rafał Matera. Przewodniczącym Komitetu Naukowego był prof. dr hab. Czesław Domański (Uniwersytet Łódzki, Komitet Statystyki i Ekonometrii Polskiej Akademii Nauk). Przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego była prof. dr hab. Alina Jędrzejczak. Obowiązki sekretarzy naukowych konferencji sprawowali dr Piotr Szczepocki oraz mgr Aleksandra Kupis-Fijałkowska.

Głównymi celami konferencji MSA'2025 były prezentacja najnowszych osiągnięć z zakresu wielowymiarowej analizy statystycznej oraz wymiana doświadczeń, będących wynikiem jej stosowania w ekonomii i w naukach społecznych.

W konferencji udział wzięło 71 osób z różnych ośrodków akademickich w Polsce: Uniwersytet Gdański, Politechnika Gdańska, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet Pomorski w Słupsku, Uniwersytet Szczeciński, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie, Szkoła Główna Handlowa, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Politechnika Warszawska oraz przedstawiciele Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Statystycznego w Łodzi, a także goście z Czech i Włoch. W trakcie konferencji odbyło się 18 sesji (plenarnych i panelowych), na których wygłoszono łącznie 51 referatów oraz szkolenie z programu Python dotyczące zaawansowanej wizualizacji danych w języku Python.

Konferencja rozpoczęła się 4 listopada uroczystym otwarciem dokonany przez Przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego prof. dr hab. Alinę Jędrzejczak, Prorektora UŁ dr hab. Radosława Olszewskiego, prof. UŁ, Dziekana Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ dr hab. Mariusza Sokołowicza, prof. UŁ oraz Przewodniczącą Komitetu Naukowego prof. dr hab. Czesława Domańskiego (Uniwersytet Łódzki).

W godzinach 9:00-10:30 w Auli odbyła się Sesja plenarna I o charakterze historycznym i wspomnieniowym, prowadzona przez prof. dr hab. Czesława Domańskiego. Wystąpił dr hab. Mariusz Sokołowicz, prof. UŁ z referatem „*Miastotwórcza siła Uniwersytetu. Uniwersytet Łódzki a miasto z perspektywy 80 lat historii*”. Następnie dr Piotr Ryszard Cmela i dr Artur Mikulec zaprezentowali wystąpienie „*Śladami statystyki publicznej... z historii Urzędu Statystycznego w Łodzi*”. Prof. dr hab. Czesław Domański i prof. dr hab. Alina Jędrzejczak wygłosili referat „*100 lat łódzkiej statystyki akademickiej oraz 80-lecie Uniwersytetu Łódzkiego*”. Po nich dr hab. Grażyna Dehnel, prof. UEP przedstawiła wspomnienie o dr. Kazimierzu Kruszcze, a dr hab. Joanna Dębicka, prof. UEW o prof. Zofii Rusnak.

Po przerwie kawowej, od 10:50 do 11:30, odbyła się Sesja plenarna II prowadzona przez prof. dr hab. Alinę Jędrzejczak, podczas której prof. Francesca Greselin (University of Milano-Bicocca) wygłosiła wykład zaproszony „*Cellwise outlier detection in heterogeneous populations*”.

Po kolejnej przerwie rozpoczęły się równoległe sesje IIIA i IIIB trwające od 11:50 do 12:50. W Auli Sesję IIIA prowadził prof. dr hab. Andrzej Sokołowski. Dr hab. Krzysztof Echaus, prof. UEP przedstawił referat „*Strategia podwójnego zabezpieczenia przy użyciu towarów energetycznych*”. Dr hab. Dominik Krężolek, prof. UE zaprezentował „*Porównanie nieparametrycznych modeli uczenia maszynowego w zadaniu klasyfikacji ryzyka wystąpienia ekstremalnych stóp zwrotu*”. Dr hab. Radosław Pietrzyk, prof. UEW przedstawił „*Wykrywanie manipulacji typu pump-and-dump na rynku kryptowalut*”.

W tym samym czasie w Sali 1 odbywała się Sesja IIIB prowadzona przez prof. dr hab. Pawła Lulę. Dr hab. Second Bwanakare, prof. UKSW wygłosił „*On the distribution of the data: application in variance decomposition and clustering*”. Dr hab. Jerzy Korzeniewski, prof. UŁ zaprezentował „*New entity sentiment agreement-disagreement algorithm based on 2-xor of unique localizations of different composites*”.

Po obiedzie od 14:00 do 15:20 odbywały się Sesja IVA i Sesja IVB. W Auli Sesję IVA prowadził prof. dr hab. Józef Dziechciarz. Prof. dr hab. Józef Pociecha wygłosił „*Losowość i nieliniowość procesów społeczno-ekonomicznych - wybrane problemy*”. Prof. dr hab. Andrzej Sokołowski i dr hab. Małgorzata Markowska,

prof. UEW zaprezentowali „*Pomiar stabilności grup w taksonomii dynamicznej*”. Mgr Barbara Walczyk i dr hab. Wioletta Grzenda, prof. SGH przedstawiły „*Wpływ wykształcenia na zatrudnienie młodych*”. Dr hab. Artur Zaborski, prof. UEW i dr hab. Marcin Pełka, prof. UEW wystąpili z referatem „*Pomiar niepodobieństw oparty o modele z wykorzystaniem tetrad*”.

W Sali 1 Sesję IVB prowadził prof. dr hab. Krzysztof Jajuga. Dr hab. Andrzej Dudek, prof. UEW przedstawił „*Zastosowanie konwolucyjnych sieci neuronowych (CNN) w analizie wykresów giełdowych*”. Zespół mgr Adama Chwili zaprezentował „*Predykcja z uwzględnieniem niepewności modelu i danych*”. Dr Marta Małecka przedstawiła „*Forecasting commodity and financial market volatility using sparse GARCH models*”. Muhammad Nauman Khan omówił „*On extension of the D'Agostino normality test*”.

Po krótkiej przerwie kawowej w Auli odbyło się szkolenie Pythona prowadzone przez Piotra Ćwiakowskiego (LabMasters) pt. „*Efektywna analiza i wizualizacja danych w Pythonie*”. O 18:00 odbyła się kolacja w Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnym UŁ.

Drugiego dnia konferencji, od 9:00 do 10:00 trwała Sesja VA w Auli prowadzona przez prof. dr hab. Józefa Pocięchę. Prof. dr hab. Grzegorz Kończak wygłosił „*A few remarks on multiple testing*”. Dr Stanisław Jaworski i prof. dr hab. Wojciech Zieliński zaprezentowali „*On the construction of confidence intervals in the Item Count Technique model*”. Dr Tomasz Szkutnik przedstawił „*Interval prediction with dependence on the rank correlation coefficient - a simulation study*”.

Równolegle, od 8:40 do 10:00, w Sali 1 odbywała się Sesja VB prowadzona przez dr hab. Grażynę Dehnel, prof. UEP. Dr Paulina Kopyto zaprezentowała „*Analiza dobrostanu gospodarstw domowych w ujęciu konsumpcji, dochodów i subiektywnej oceny*”. Dr Klaudia Przybysz, dr hab. Agnieszka Stanimir, prof. UEW przedstawiły „*Agroturystyka w Polsce i Czechach - profil konsumenta usług turystyki wiejskiej*”. Dr Monika Osińska wygłosiła „*Gospodarka odpadami komunalnymi - analiza czynnikowa przy wykorzystaniu metody PLS-SEM*”. Mgr Wojciech Łukaszczuk oraz dr hab. Marcin Szymkowiak, prof. UEP przedstawił „*Functional principal component analysis in the assessment of air quality in Poland*”.

Po przerwie kawowej odbyła się Sesja plenarna VI prowadzona przez prof. dr hab. Stanisława Macieja Kota, podczas której prof. dr hab. Bogumił Kamiński wygłosił wykład zaproszony „*Statistics in the decision-making process*”.

Następnie od 11:00 do 12:00 trwała Sesja plenarna VII pod przewodnictwem prof. dr hab. Jacka Białka. Prof. dr hab. Stanisław Maciej Kot przedstawił „*Assessment of income distributions and income inequality using relative distributions*”. Prof. dr hab. Alina Jędrzejczak zaprezentowała „*Zróżnicowanie rozkładów dochodów rozporządzalnych w Polsce*”. Dr hab. Marcin Szymkowiak, prof. UEP wygłosił „*Poverty mapping in Poland using small area estimation techniques*”.

Po kolejnej przerwie kawowej odbyły się Sesje VIIIA i VIIIB. W Auli Sesję VIIIA prowadził prof. dr hab. Grzegorz Kończak. Dr hab. Piotr Sulewski i prof. dr hab. Andrzej Sokołowski zaprezentowali „*A structural test of normality*”. Dr hab. Piotr Sulewski i mgr Damian Stoltmann przedstawił „*Skew normal distribution with plasticization component*”. Dr Małgorzata Krzciuk wygłosiła „*On inference from non-random samples*”.

W Sali 1 Sesję VIIIB prowadził dr hab. Jerzy Korzeniewski, prof. UŁ. Prof. dr hab. Paweł Lula zaprezentował „*Analiza strategii rozwoju powiatów z wykorzystaniem metod automatycznego przetwarzania tekstu*”. Dr hab. Marcin Pełka, prof. UEW wygłosił „*Identification of endometrial lesions from ultrasound time series*”. Dr Katarzyna Raca omówiła „*The effectiveness of open-source multilingual language models for detection of textual distortions*”.

Po obiedzie odbyła się Sesja plenarna IX prowadzona przez prof. dr hab. Czesława Domańskiego. Prezes GUS Marek Cierpień-Wolan wygłosił wykład zaproszony „*Official statistics in the face of fierce competition in the information market. Challenges and prospects*”.

Następnie od 15:15 do 16:15 odbywały się Sesja XA i Sesja XB. W Auli Sesję XA prowadził dr hab. Krzysztof Echaust, prof. UEP. Dr hab. Marcin Pełka, prof. UEW i dr Marta Dziechciarz przedstawił „*Multidimensional assessment of energy poverty in Poland using dynamic and spatial models*”. Dr Katarzyna Budny i dr hab. Stanisław Wanat, prof. UEK zaprezentowali „*A risk-based measure of model risk and its use in solvency capital requirements calculations*”. Dr Krzysztof Podgórski wygłosił „*Greenblatt's magic formula revisited*”.

W Sali 1 odbywała się Sesja XB prowadzona przez prof. dr hab. Grażynę Trzpiot. Dr Grzegorz Sitek wygłosił „*Distribution-free goodness-of-fit tests based on the bootstrap likelihood ratio statistic*”. Dr Dorota

Rozmus zaprezentowała „*Loan inflation and enterprises' assets in the sector of manufacturing in Poland*”. Mgr Patryk Kołbyka wygłosił „*Natural rate of interest and transmission of monetary policy shocks in VAR-in-mean models*”.

O 17:30 rozpoczęło się zwiedzanie Pałacu Alfreda Biedermanna, o 18:30 koncert, a o 19:00 kolacja.

Trzeciego dnia konferencji, od 9:30 do 10:50 trwały Sesje XIA i XIB. W Auli Sesję XIA prowadził prof. dr hab. Tadeusz Kufel. Prof. dr hab. Grażyna Trzpiot wygłosiła „*Odwrócona piramida wieku w Polsce i Europie - analiza tendencji zmian demograficznych*”. Dr Agnieszka Orwat-Acedańska i prof. dr hab. Grażyna Trzpiot zaprezentowały „*Przestrzenna regresja kwantylowa dotycząca lat zdrowego życia*”. Dr Justyna Majewska przedstawiła „*Robustness of survival models - a simulation study*”. Dr hab. Wioletta Grzenda, prof. SGH wygłosiła „*Modelowanie czasu do przejścia na emeryturę osób 50+*”.

W Sali 1 Sesję XIB prowadziła dr hab. Małgorzata Markowska, prof. UEW. Dr Piotr Szczepocki i Ewa Feder-Sempach zaprezentowali „*Drawdown Beta risk measures in portfolio management*”. Mgr Szymon Stolarski i dr hab. Dominik Krężołek, prof. UE wygłosili „*Modelowanie zmienności cen surowców energetycznych*”. Mgr Adam Chwila przedstawił „*Small area predictions for regional analysis*”. Mgr Martyna Kosińska omówiła „*Istotność zależności w układzie wielu zmiennych*”.

Po przerwie kawowej odbyła się Sesja plenarna XII prowadzona przez prof. dr hab. Marka Walesiaka. Prof. dr hab. Jacek Białek wygłosił wykład zaproszony „*Nowoczesny pomiar inflacji w świetle nowych źródeł danych*”.

Od 11:50 miało miejsce uroczyste zamknięcie konferencji MSA'2025. Zamknięcia konferencji oraz podsumowania obrad dokonała Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego prof. dr hab. Alina Jędrzejczak, która poprosiła również o zabranie głosu Przewodniczącego Komitetu Naukowego prof. dr hab. Czesława Domańskiego. Podczas zamknięcia konferencji MSA'2025 podziękowano wszystkim uczestnikom za tak liczne przybycie oraz czynne uczestnictwo w tegorocznej edycji konferencji. Skierowano również podziękowania do współorganizatorów, partnerów i wszystkich instytucji współpracujących przy organizacji konferencji. Przewodnicząca poinformowała również, że 44th Conference on Multivariate Statistical Analysis, MSA 2026 odbędzie się w dniach 16-18 września 2026 w Bełchatowie. Przewodnictwem Komitetu Organizacyjnego przyszłorocznej edycji objęła prof. dr hab. Alina Jędrzejczak oraz prof. Jacek Białek, a sekretarzami zostali: dr Artur Mikulec, dr Elżbieta Zalewska i mgr Aleksandra Kupis-Fijałkowska.

Źródła do historii statystyki Królestwa Polskiego w zbiorach Centralnej Biblioteki Statystycznej im. Stefana Szulca

Gdy w sierpniu 1915 roku rosyjskie władze zaborcze opuszczały Warszawę, ewakuując biuro Warszawskiego Komitetu Statystycznego do Petersburga, pozostawiły na szczęście zbiory materiałów bibliecznych i archiwum w stanie nienaruszonym. One to właśnie stały się zalążkiem przyszłej Biblioteki GUS. Z ramienia Komitetu Obywatelskiego m. Warszawy księgozbiorem tym zaopiekował się wybitny polski uczony, ekonomista i statystyk - prof. Ludwik Krzywicki, późniejszy współorganizator Głównego Urzędu Statystycznego i Instytutu Gospodarstwa Społecznego. Księgozbiór pozostawiony przez Rosjan liczył 3 000 woluminów. Stanowi dziś jedną z cenniejszych kolekcji Centralnej Biblioteki Statystycznej.

Na terenie Królestwa Polskiego, utworzonego w 1815 r. decyzją Kongresu Wiedeńskiego, przeprowadzono w latach 1824-1826 spis ludności i domów. Zbieraniem i opracowywaniem danych statystycznych zajmował się w tym okresie oddział statystyczny Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych z siedzibą w Warszawie przy Placu Bankowym. Wyniki badań prowadzonych przez tę instytucję na ogół nie były publikowane. Wyjątek stanowi publikacja „*Tabella miast, wsi i osad Królestwa Polskiego*” wydana w 1827 roku, zawierająca wyniki spisu z lat 1824 - 1826. Podawała ona dla każdej, nawet najmniejszej, miejscowości liczbę ludności i ilość domów, charakteryzując jednocześnie jej położenie geograficzne, przynależność administracyjną i kościelną. Dzieło to należy do najstarszych źródeł statystycznych do historii Królestwa Polskiego w CBS.

W zbiorach Biblioteki znajdują się też bezcenne polskie cimbela statystyczne pochodzące z II połowy XIX wieku - takie jak dla przykładu prace Witolda Załęskiego: *Kilka słów o teorii statystyki* (1868), *Królestwo Polskie pod względem statystycznym* (1900-1901), *Statystyka porównawcza Królestwa Polskiego. Ludność i stosunki ekonomiczne* (1876), *Teoria statystyki w zarysie* (1884).

Interesującym źródłem historyczno-statystycznym do historii Polski jest praca *Starożytna Polska pod względem historycznym, jeograficznym i statystycznym* opracowana przez Michała Balińskiego i Tymoteusza Lipińskiego. W zbiorach CBS znajduje się jej wydanie II (Warszawa 1885).

Z prac wybitnych polskich badaczy statystyki i demografii w Królestwie Polskim CBS posiada m.in. dzieła: Wawrzyńca Marczyńskiego *Statystyczne, topograficzne i historyczne opisanie guberni podolskiej z rycinami i mapami* (Wilno 1820) oraz Fryderyka Skarbka: *Gospodarstwo narodowe zastosowane czyli nauka administracji t.I-II* (Warszawa 1820-1821), *Uwagi nad częścią wyiątku z rapportu Fryderyka hrabi Skarbka o więzieniach Królestwa Polskiego* (1832), *Pamiętnik Fryderyka hrabiego Skarbka* (Poznań 1878) i *Ogólne zasady gospodarstwa narodowego* (Warszawa 1911).

Centralna Biblioteka Statystyczna szczyci się unikalną kolekcją statystycznych kart korespondencyjnych „Królestwo Polskie w cyfrach przed wojną” wydanych na podstawie Rocznika Statystycznego Królestwa Polskiego z 1914 r. Jest to bardzo cenne źródło ikonograficzne.

Na szczególną uwagę zasługują zbiory kartograficzne CBS: *Atlas Królestwa Polskiego* z 1827 roku, *Obraz jeograficzno-statystyczny Królestwa Polskiego* Franciszka Rodeckiego z 1830 roku, wydany w 1916 roku *Geograficzno-statystyczny atlas Polski* Eugeniusza Romera, wieloarkuszowa mapa z lat 60-tych XIX wieku Królestwa Polskiego, Józefa Michała Bazewicza *Mapa szczegółowa Królestwa Polskiego* z podziałem na gubernie i 84 powiaty (1907), Jana Blocha *Vlijanie żeleznych dorog na ekonomičeskoje sostojanije Rossii* (1874), czy *Finansovo-statističeskij atlas Rossii* (1898).

W zbiorach CBS na uwagę zasługują także: wydana przez Warszawski Komitet Statystyczny w 1898 r. *Karta 10-ti gubernij Carstva Polskogo* pod redakcją A.P. Baracza, *Mappa gubernii Królestwa Polskiego z oznaczeniem odległości na drogach żelaznych, bitych i zwyczajnych* ułożona i litografowana przez Marcelego Gotza (1891), *Atlas statystyczny Królestwa Polskiego* Aleksandra Macieszy (1907), Stanisława Maxa *Mapa Europy Środkowej* (wydana przez M.Arcta w Warszawie w 1915 r.)

Pierwszy *Rocznik Statystyczny Królestwa Polskiego* pod kierunkiem Władysława Grabskiego został opublikowany nakładem Biura Pracy Społecznej w Warszawie w 1914 r. On również wzbogaca kolekcję biblieczną.

Wśród wydawnictw rosyjskich z czasów Królestwa Polskiego zachowanych w zbiorach CBS na uwagę zasługują roczniki - *Statistika Rossijskoj Imperii* z lat 1887-1914, publikacje I ogólnorosyjskiego spisu ludności (*Pervaja Vseobščaja Perepis Naselenija 1897*), coroczne przeglądy poszczególnych guberni Królestwa Polskiego i Rosji - *Obzory Guberni, Pamiatnaja Kniżka* z lat 1887-1914, seria prac Warszawskiego Komitetu Statystycznego (*Trudy Warszawskiego Statističeskogo Komiteta*) z lat 1889-1914, rosyjski rocznik statystyczny (*Eżegodnik Rossii*) z lat 1906-1913, *Rocznik Statystyczny Królestwa Polskiego* z lat 1914-1916 i wiele innych bezcennych dziś źródeł statystycznych do historii Królestwa Polskiego.

Po dokonaniu 1 stycznia 1867 roku podziale Królestwa Polskiego na 10 guberni sprawy badań statystyki ludności zostały powierzone władzom poszczególnych guberni. W związku z tym w 1868 roku zlikwidowana została również Komisja Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego. Władze guberni począwszy od lat 70. XIX wieku publikowały wyniki prowadzonych badań, jak również zestawienia statystyczne dotyczące najważniejszych zagadnień społeczno - gospodarczych dla poszczególnych guberni w publikacji „*Obzory*” (Przeglądy) guberni. Jedynie w Warszawie została utworzona w 1864 roku, jako jednostka organizacyjna Magistratu, Sekcja Statystyczna, która co roku publikowała „*Obzor goroda Warszawa*”. W zbiorach CBS zachowały się te cenne artefakty z XIX wieku.

Do 1915 roku centralną państwową instytucją statystyczną był Warszawski Komitet Statystyczny powołany do życia w 1877 roku. Podlegał istniejącemu od roku 1858 rosyjskiemu Centralnemu Komitetowi Statystycznemu. Jego głównym zadaniem było zbieranie danych liczbowych z terenu całego Królestwa Polskiego.

W latach 1889 - 1914 Warszawski Komitet Statystyczny opublikował 40 tomów zatytułowanych „*Trudy Warszawskiego Statistycznego Komiteta*” („*Prace Warszawskiego Komitetu Statystycznego*”). Zebrane dane dotyczyły sytuacji społeczno-gospodarczej Królestwa Polskiego, a w I tomie omówiono zadania Komitetu, jego organizację i metodykę pracy. Wszystkie tomy „*Prac Warszawskiego Komitetu Statystycznego*” zachowały się w zbiorach Centralnej Biblioteki Statystycznej. Wśród tych publikacji można wyróżnić pracę *Diesiat guberni Carstwa Polskiego*. Publikacja ta omawiała ludność, rolnictwo, przemysł, oświatę itp. zagadnienia dotyczące Królestwa Polskiego, stanowiąc jakby pierwowzór Rocznika statystycznego Królestwa polskiego wydany w 1905 r. w Warszawie.

Warszawski Komitet Statystyczny publikował też analityczne opracowania zbiorcze jak np. *Ruch ludności Królestwa Polskiego za 1904 rok*, w którym szczegółowo przedstawiono w pierwszej części : urodzenia, zgony, przyrost ludności a w drugiej części majątek i dochody miast oraz majątek szlachecki i chłopski za półrocze 1906 roku.

CBS posiada również sprawozdania statystyczne dotyczące miasta Warszawy, jak np. *Sprawozdanie o ruchu ludności miasta Warszawy za rok 1903* wydane w 1904 roku równoległe w języku rosyjskim, polskim i francuskim.

Spisy ludności w Królestwie Polskim w II połowie XIX w. przeprowadzane były z inicjatywy lokalnych władz administracyjnych. Różniły się one jednak znacznie organizacją, zakresem tematycznym i metodami opracowywania wyników. Nie były to spisy powszechne i nie odpowiadały normom zalecanym przez uchwały Międzynarodowego Instytutu Statystycznego.

W Cesarstwie Rosyjskim i Królestwie Polskim spis ludności zamierzano przeprowadzić już w latach siedemdziesiątych XIX w., jednak trudności finansowe i organizacyjne uniemożliwiły realizację tego przedsięwzięcia. Pierwszy powszechny spis ludności przeprowadzono jednocześnie w Cesarstwie Rosyjskim i Królestwie Polskim dopiero 9 lutego 1897 r. Był to jedyny spis powszechny dokonany w Królestwie Polskim aż do 1914 r. W spisie 1897 r. badano szczegółowo: płeć, wiek, wyznanie, stan cywilny, miejsce urodzenia, skład społeczno-zawodowy ludności i jej wykształcenie. Wyniki tego spisu opublikowano w skali powiatów i miast, dla każdej z dziesięciu guberni Królestwa Polskiego oraz odrębnie dla miasta Warszawy. Wyniki spisu znajdują się w zbiorach CBS.

W Bibliotece zachowały się też cenne źródła do historii statystyki Królestwa Polskiego takie jak: sprawozdania różnego rodzaju towarzystw naukowych, społecznych, oświatowych, pożyczkowo-oszczędnościowych itp. W odróżnieniu od źródeł statystyk urzędowych były one zazwyczaj wydawane równoległe w dwóch wersjach językowych (po rosyjsku i po polsku).

W jednej z pierwszych wydanych przez Główny Urząd Statystyczny monografii prof. Stefan Szulc poddał krytycznej analizie materiały statystyczne pozostawione przez Rosjan w Warszawie a dotyczące zwłaszcza

demografii Królestwa Polskiego. Praca Stefana Szulca *Wartość materiałów statystycznych dotyczących stanu ludności b. Królestwa Polskiego* wydana w Warszawie w 1920 roku jest nieocenionym źródłem statystycznym.

Centralna Biblioteka Statystyczna doceniając wagę omawianych źródeł do historii statystyki Królestwa Polskiego zdigitalizowała większość z nich i prezentuje je w swojej bibliotece cyfrowej (<http://cbs.stat.gov.pl>)

Bibliografia:

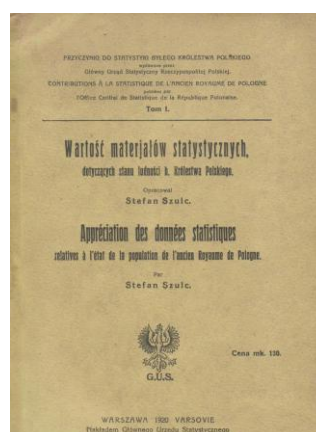
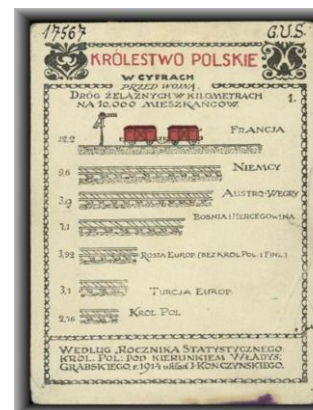
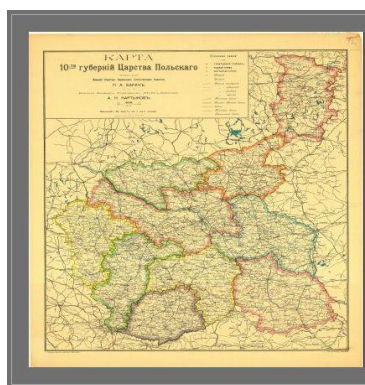
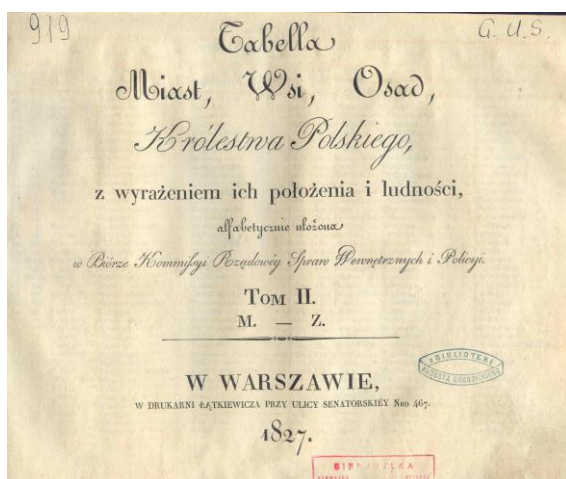
Razdorskij, Aleksej Igorevič.: *Obzory gubernij, oblastej i gradonačal'stv Rossijskoj imperii*. Sankt-Peterburg : "Dmitrij Bulanin", 2011.

Balackaâ, Nadežda Mihajlovna.: *Pamâtnye knižki gubernij i oblastej Rossijskoj Imperii (1833-1917)*, Sankt-Peterburg : Dmitrij Bulanin, 2008.

Łazowska Bożena, *Статистические источники по истории Царства Польского в фондах Центральной Статистической Библиотеки в Варшаве/ 4 выпуск сборника „Библиография. Археография. Источниковедение”*, Moskva 2019, s. 233-246.

Łazowska Bożena, *Centralna Biblioteka Statystyczna 1918-2018*, Warszawa 2018.

Bożena Łazowska

Wybrane obiekty ze zbiorów Centralnej Biblioteki Statystycznej im. Stefana Szulca

Wspomnienie o prof. Zofii Rusnak

(14 maja 1945 - 7 sierpnia 2024)

Profesor Zofia Rusnak całe swoje życie zawodowe związała z Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu, była cenioną badaczką, nauczycielką akademicką oraz aktywną uczestniczką życia środowiska statystycznego w Polsce.

Urodziła się 14 maja 1945 roku w Zielonkach (woj. małopolskie). Jeszcze w tym samym roku wraz z rodziną przeniosła się do Obornik Śląskich, z którymi związane były jej lata dzieciństwa i młodości. W 1962 roku, po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego w Trzebnicy, rozpoczęła studia na kierunku matematyka na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego. W 1967 roku uzyskała tytuł magistra matematyki na podstawie pracy pt. „*Zagadnienia Hammersleya z dyskretnym czasem*”, przygotowanej pod kierunkiem prof. Bolesława Kopocińskiego. Praca ta została wyróżniona w konkursie Instytutu Matematycznego Polskiej Akademii Nauk na najlepszą pracę magisterską z zakresu zastosowań matematyki.

Swoją karierę zawodową związała z wrocławską uczelnią ekonomiczną, podejmując w 1968 roku pracę w Katedrze Statystyki i Metod Rachunku Ekonomicznego ówczesnej Wyższej Szkoły Ekonomicznej we Wrocławiu. W 1975 roku uzyskała stopień doktora nauk ekonomicznych na podstawie rozprawy pt. „*Metody matematyczno-statystyczne w teorii lokalizacji*”, przygotowanej pod kierunkiem prof. Zdzisława Hellwiga. W latach 1975-1983 pracowała na stanowisku adiunkta, po czym podjęła decyzję, by przez siedem lat poświęcić się wychowywaniu trójki dzieci, rezygnując tymczasowo z pracy na uczelni.

Powrót do aktywności naukowej w 1990 roku zaowocował opracowaniem monografii pt. „*Statystyczna analiza dobrobytu ekonomicznego gospodarstw domowych*”, wyróżnionej w konkursie na najlepszą książkę ekonomiczną roku akademickiego 2007/2008. Na jej podstawie uzyskała stopień doktora habilitowanego w 2009 roku. Badania prof. Rusnak koncentrowały się na zagadnieniach nierówności dochodowych i dobrobytu gospodarstw domowych oraz konstrukcji empirycznych skal ekwiwalentności, a jej dorobek stanowi istotny wkład w rozwój metodologii badań statystycznych w ekonomii..

Prof. Zofia Rusnak była autorką i współautorką licznych publikacji naukowych oraz aktywną uczestniczką krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych. Znana była z rzetelności badawczej, a także z zaangażowania w organizację życia naukowego. Szczególną rolę odegrała w działalności dydaktycznej - była cenionym i lubianym nauczycielem akademickim. Współtworzyła podręcznik „*Statystyka. Elementy teorii i zadania*” (zwanego przez studentów „*żółta książka*”), który od wielu lat stanowi podstawowe źródło wiedzy dla studentów kierunków ekonomicznych.

W latach 2012-2015 pełniła funkcję kierownika Katedry Statystyki, tworząc przyjazne i stabilne warunki pracy, wspierając współpracowników i dbając o atmosferę w zespole. Jako członkini Polskiego Towarzystwa Statystycznego pełniła funkcję członka Rady Oddziału Wrocławskiego oraz sekretarza Rady Głównej PTS. Była niezawodna, rzetelna i przygotowana - jej obecność gwarantowała sprawny przebieg konferencji, Walnych Zgromadzeń i innych wydarzeń naukowych. W 2019 roku została uhonorowana Odznaczeniem za Zasługi dla Statystyki Rzeczypospolitej Polskiej.

Na emeryturę przeszła w 2015 roku. Pozostała aktywna w życiu uczelni i środowiska akademickiego, uczestnicząc w spotkaniach Uniwersytetu Trzeciego Wieku i wydarzeniach Katedry Statystyki oraz PTS. Była osobą głęboko oddaną rodzinie, ciesząc się czasem spędzonym z mężem, dziećmi i czwórką wnuków. Jej troska o najbliższych, empatia i otwartość wobec współpracowników i przyjaciół pozostawały niezmiennie do ostatnich dni życia.

Prof. Zofia Rusnak zmarła 7 sierpnia 2024 roku po ciężkiej chorobie. Jej życie i działalność naukowa pozostaną w pamięci oraz sercach wszystkich, którzy mieli zaszczyt ją znać i czerpać z jej pracy i obecności inspirację oraz dobro.

Joanna Dębicka

Źródła:

Dębicka J. *Jubileusz 70-lecia Katedry Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu (1950-2020)*. Śląski Przegląd Statystyczny, nr 19(25), 2020.

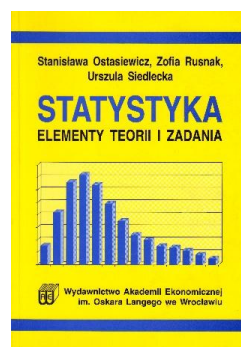
Dębicka J. *Sylwetka Profesor Zofii Rusnak (1945-2024)*. Śląski Przegląd Statystyczny, nr 22(28), 2024..

Ostasiewicz W. (red.) *Katedra Statystyki Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu 1950-2000*. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wrocław 2000.

Rusnak Z. (red) *Katedra Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu 2000-2012*. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2012.

Fot. 1. Okładka monografii, za którą prof. Z. Rusnak otrzymała nagrodę, oraz promocja na stopień naukowy doktora habilitowanego w czasie Święta Uniwersytetu w 2010 roku

Fot. 2. Okładka książki *Statystyka. Elementy teorii i zadania* (tzw. „żółtej książki”)

Fot. 3. I Ogólnopolski Zjazd Statystyków we Wrocławiu w 2007 roku — prof. Z. Rusnak wspiera sekretariat wydarzenia

Fot. 4. Walne Zgromadzenie Wrocławskiego Oddziału PTS w 2012 roku — prof. Z. Rusnak przewodniczy obradom

Fot. 5. Skład Katedry Statystyki w 2012 roku — prof. Z. Rusnak obejmuje kierownictwo

Wspomnienie o dr. Cyprianie Kozyrze

(4 października 1975 - 17 stycznia 2025)

Dr Cyprian Kozyra był ekonomistą, który całe swoje życie naukowe i zawodowe związał z Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu, pozostając wiernym tej Uczelni zarówno jako student, jak i pracownik badawczo-dydaktyczny.

Urodził się 4 października 1975 roku. W latach 1994-1999 studiował na kierunku Zarządzanie i Marketing (specjalność: zarządzanie przedsiębiorstwem) w ówczesnej Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu. Studia ukończył obroną pracy magisterskiej pt. „Zarządzanie przez jakość w biurze projektowym na BSiPG Gazoprojekt S.A.”, przygotowanej pod kierunkiem prof. Jerzego Wawrzynka.

W tym samym roku rozpoczął studia doktoranckie w Katedrze Statystyki. Jego zainteresowania badawcze od początku koncentrowały się wokół zastosowań metod statystycznych w analizie jakości usług. Efektem tych prac była rozprawa doktorska pt. „Metody analizy i oceny jakości usług”, również przygotowana pod kierunkiem prof. Jerzego Wawrzynka. Stopień doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia uzyskał w 2004 roku.

Po uzyskaniu stopnia doktora został zatrudniony w Katedrze Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, początkowo na stanowisku asystenta, a następnie adiunkta. W swojej pracy naukowej specjalizował się w analizach statystycznych ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społeczno-ekonomicznych oraz biomedycznych. Szczególne miejsce w jego dorobku zajmowała metodologia badań ankietowych oraz zagadnienia pomiaru cech subiektywnych.

Dr Cyprian Kozyra był autorem i współautorem ponad 40 publikacji naukowych. Jego zainteresowania badawcze obejmowały również problematykę jakości życia, w tym w szczególności jej utrzymania w kontekście zdrowia. Kierował projektem badawczym Narodowego Centrum Nauki pt. „Metodologia tworzenia systemu mierników jakości usług medycznych świadczonych przez szpitale”, który stanowił istotny wkład w rozwój badań nad oceną jakości usług zdrowotnych.

Dr Kozyra aktywnie angażował się w życie uczelni, zarówno w zakresie dydaktyki, jak i organizacji. Współtworzył program i sylabusy przedmiotów na kierunku *Informatyka i Ekonometria* (przekształconym później w kierunek *Analityka Gospodarcza*), współkierował programem *European Master in Official Statistics* (EMOS) oraz kierował studium podyplomowym *Zamówienia Publiczne*. W latach 2008-2010 pełnił funkcję Pełnomocnika Rektora ds. Koordynacji Systemu ECTS. W Katedrze Statystyki współorganizował liczne konferencje krajowe i międzynarodowe. Jako nauczyciel akademicki był ceniony przez studentów nie tylko za swoją wiedzę, ale także za indywidualne podejście do każdego człowieka.

Cyprian Kozyra intensywnie uczestniczył w działalności Polskiego Towarzystwa Statystycznego. Był członkiem Oddziału PTS we Wrocławiu. W latach 2008-2014 pełnił funkcję skarbnika oraz członka Rady Wrocławskiego Oddziału PTS. Na PTS-owych spotkaniach, seminariach i konferencjach można było zawsze liczyć na jego pełną życzliwość i pomocy obecność.

W życiu prywatnym był osobą głęboko oddaną rodzinie i wartościom, którym pozostawał wierny. Był ojcem czwórki dzieci, którym poświęcał wiele uwagi i troski. Łączył zaangażowanie w pracę naukową z odpowiedzialnością za życie rodzinne. Był osobą głęboko wierzącą, lojalną, życzliwą i rzetelną. Pozostanie w pamięci jako człowiek, dla którego zarówno rodzina, jak i praca stanowiły istotne i trwałe wartości.

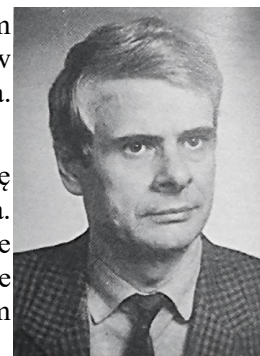
Zmarł 17 stycznia 2025 roku po długoletniej chorobie, pozostawiając dorobek naukowy oraz pamięć jako ceniony badacz, współpracownik, kolega i przyjaciel, na którego wsparcie zawsze można było liczyć. Jego przedwczesne odejście stanowi dotkliwą stratę dla środowiska naukowego oraz wszystkich, którzy mieli okazję z nim współpracować.

Joanna Dębicka

Wspomnienie o Profesorze Witoldzie Miszczaku

(1947 - 2026)

Profesor Witold Miszczak był cenionym statystykiem związanym z wrocławskim środowiskiem akademickim. Urodził się 2 maja 1947 roku w Bennemühlen w północnych Niemczech. Był mężem i ojcem dwóch synów - Rafała i Krzysztofa. Zmarł 4 stycznia 2026 roku po ciężkiej chorobie.

W 1970 roku ukończył matematykę na Uniwersytecie Wrocławskim, broniąc pracę „O pewnym modelu epidemii” napisaną pod kierunkiem prof. Józefa Łukaszewicza. Swoją karierę naukową niemal w całości związał z Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu (dawną Wyższą Szkołą Handlową, później Akademią Ekonomiczną), gdzie od 1971 roku pracował w Zakładzie Statystyki i Przetwarzania Danych kierowanym przez prof. Zdzisława Hellwiga.

Stopień doktora nauk ekonomicznych uzyskał w 1979 roku na podstawie rozprawy „Konglomeracje losowe i ich zastosowania”, a w 1991 roku habilitował się, przedstawiając pracę „Sposoby ekstrakcji informacji z próby losowej”, poświęconą metodom wydobywania informacji z danych statystycznych. Kolejne etapy jego kariery - od asystenta i adiunkta po profesora - były świadectwem konsekwencji i rzetelności naukowej.

Profesor Witold Miszczak był autorem i współautorem blisko 40 publikacji naukowych w czasopismach, monografiach i pracach zbiorowych. Jego zainteresowania badawcze koncentrowały się na statystycznej analizie danych, zwłaszcza wielowymiarowych szeregach czasowych oraz dynamicznych modelach ekonometrycznych. Zajmował się m.in. uogólnieniami modeli ARMA, ARCH i GARCH do postaci wektorowej, a także modelami SARIMA, ARMAX oraz modelami powiązаныmi z filtrami Kalmana. Podsumowaniem tych badań była monografia „Wielowymiarowe szeregi czasowe”, poświęcona modelowaniu i prognozowaniu procesów wielowymiarowych w ekonomii.

W jego dorobku ważne miejsce zajmowały także badania nad jakością życia, w tym analizą wykorzystania czasu wolnego, oraz zagadnienia statystycznego sterowania jakością procesów produkcyjno-usługowych. Był również współautorem publikacji dotyczących metody reprezentacyjnej i projektowania próby, m.in. książek „Projektowanie próby” (2004) oraz „Projektowanie próby z elementami planowania eksperymentów” (2008, z W. Ostasiewiczem i J. Wawrzymkiem).

Uczestniczył w projektach badawczych i aktywnie brał udział w życiu naukowym środowiska statystycznego w kraju i za granicą, występując na licznych konferencjach, m.in. SEMPP, Joint Statistical Seminar Marburg-Wrocław, AMSE i Quality of Life.

Profesor Miszczak był cenionym dydaktykiem i wychowawcą młodej kadry naukowej, promotorem dwóch doktoratów - Edyty Mazurek (2000) i Anny Bartkowiak (2005). Prowadził zajęcia m.in. ze statystyki, rachunku prawdopodobieństwa, statystycznej analizy danych oraz metod ilościowych w biznesie, ucząc także praktycznego wykorzystania narzędzi informatycznych i programowania.

Angażował się również w organizację studiów podyplomowych, m.in. z zakresu ubezpieczeń i zamówień publicznych. Był wykładowcą wymagającym i konsekwentnym.

Profesor Witold Miszczak aktywnie uczestniczył w życiu środowiska naukowego jako członek Bernoulli Society, Polskiego Towarzystwa Matematycznego i Polskiego Towarzystwa Statystycznego, w tym w latach 2000-2008 jako przewodniczący Rady Wrocławskiego Oddziału PTS. Angażował się w krajowe inicjatywy integrujące statystyków, m.in. I Ogólnopolski Zjazd Statystyków w 2007 roku, oraz w działalność wydawniczą i popularyzatorską, a w 2012 roku został uhonorowany medalem 100-lecia PTS za wkład w rozwój polskiej statystyki.

Prywatnie wyróżniał się pasjami pełnymi zaangażowania m.in. kochał taniec towarzyski, literaturę piękną i muzykę klasyczną, szczególnie chorały gregoriańskie. Tworzył modele kartonowe żaglowców i budowli, fotografował otaczający świat, a jego ciekawość obejmowała elektronikę, komputery oraz historię wojen i transportu morskiego.

Odejście prof. dr. hab. Witolda Miszczaka stanowi wielką stratę dla całego środowiska naukowego. Będzie wspominany jako uczony o szerokich horyzontach, sumienny badacz, oddany pedagog i współtwórca dorobku

wrocławskiej szkoły statystyki. Jego osiągnięcia i postawa pozostaną trwałym śladem w historii polskiej statystyki, a pamięć o Nim będzie zawsze żywa wśród nas.

Joanna Dębicka

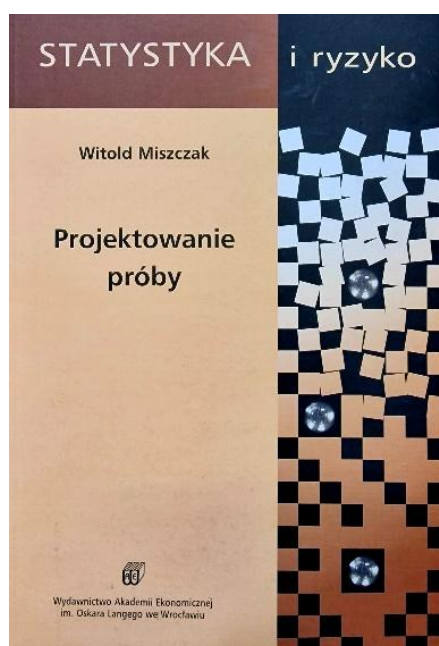
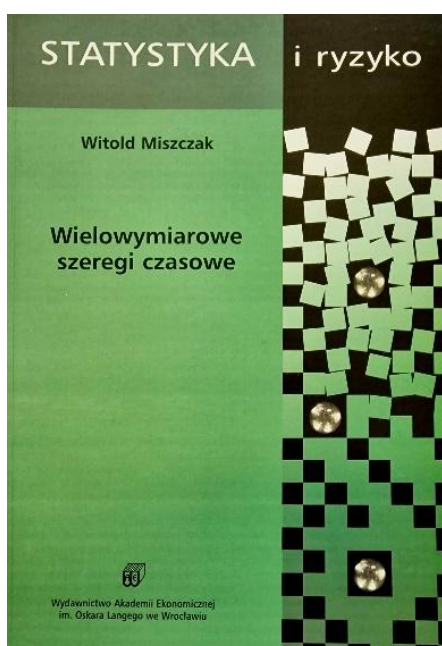
Źródła:

Dębicka J. *Jubileusz 70-lecia Katedry Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu (1950-2020)*. Śląski Przegląd Statystyczny, nr 19(25), 2020.

Ostasiewicz W. (red.) *Katedra Statystyki Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu 1950-2000*. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wrocław 2000.

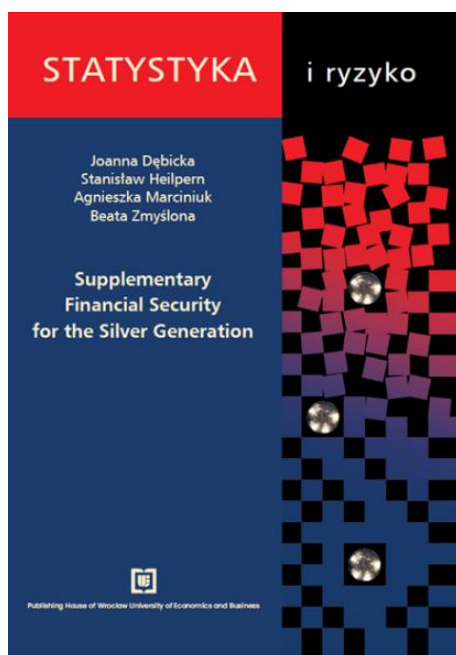
Ostasiewicz W. (red.) *Wrocławskie obchody 100-lecia istnienia Polskiego Towarzystwa Statystycznego. Materiały konferencyjne*. 18-19 X 2012, Wrocław.

Rusnak Z. (red) *Katedra Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu 2000-2012*. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2012.

Okladki książek autorstwa Witolda Miszczaka wydane w serii Statystyka i Ryzyko przez Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

Autorzy: **Joanna Dębicka, Stanisław Heilpern, Agnieszka Marciniuk, Beata Zmysłona**

Tytuł: **Supplementary Financial Security for the Silver Generation**

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

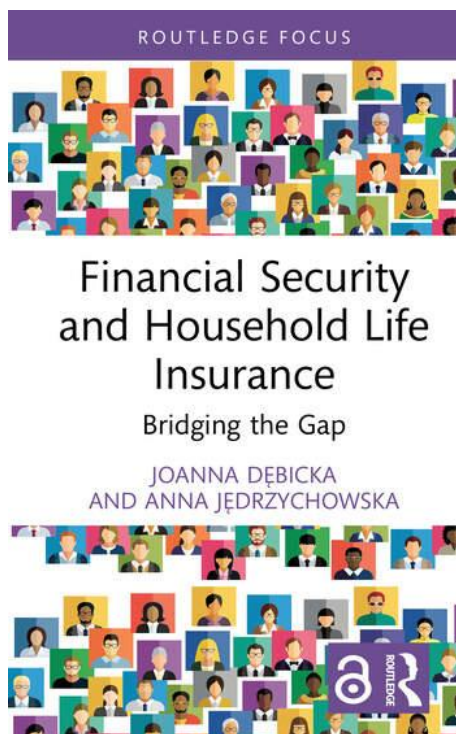
ISBN: 978-83-68394-28-3 Liczba stron: 166 Rok wydania: 2025

Monografia podejmuje problematykę finansowego bezpieczeństwa osób starszych w kontekście postępującego starzenia się społeczeństw. Autorzy koncentrują się na wyzwaniach wynikających z obniżania się dochodów seniorów oraz wzrostu ich potrzeb zdrowotnych, analizując możliwości uzupełniających zabezpieczeń finansowych oferowanych przez rynek ubezpieczeniowy i finansowy.

Istotnym elementem publikacji jest autorska koncepcja *Kompleksowej Umowy Małżeńskiej z Ochroną Zdrowia*, integrującej mechanizm renty hipotecznej z ubezpieczeniami na wypadek ciężkiej choroby małżonków. Zaproponowane rozwiązania zostały przedstawione z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi

matematyczno-aktuarialnych, umożliwiających precyzyjne modelowanie ryzyka oraz analizę różnych scenariuszy kontraktowych.

Uzupełnieniem rozważań teoretycznych są liczne przykłady liczbowe, oparte na rzeczywistych danych demograficznych i zdrowotnych, które ilustrują praktyczne funkcjonowanie omawianych instrumentów. Publikacja ma charakter interdyscyplinarny i jest adresowana do badaczy, studentów oraz praktyków zajmujących się finansami, ubezpieczeniami, demografią, polityką społeczną i ochroną zdrowia, a także do decydentów poszukujących innowacyjnych rozwiązań wobec wyzwań związanych ze starzeniem się społeczeństwa.

Autorzy: **Joanna Dębicka, Anna Jędrzychowska**

Tytuł: **Financial Security and Household Life Insurance. Bridging the Gap.**

Routledge. Taylor & Francis Group W serii: Routledge Focus on Economics and Finance

ISBN: 978-10-41091-86-8 Liczba stron: 146 Rok wydania: 2025

Monografia podejmuje aktualny i niedostatecznie rozpoznany problem luki ochrony ekonomicznej gospodarstw domowych po śmierci jednego z dorosłych członków. Autorki koncentrują się na konsekwencjach utraty nieodpłatnej pracy domowej (opieki nad dziećmi, prowadzenia gospodarstwa czy zarządzania codziennym funkcjonowaniem rodziny), która pozostaje niewidoczna w tradycyjnych produktach ubezpieczeniowych i systemach zabezpieczenia społecznego.

Nowatorskim rozwiązaniem przedstawionym w książce jest autorska koncepcja *Bridging Household Life Insurance*, innowacyjnego kontraktu ubezpieczeniowego, którego celem nie jest wyłącznie zastąpienie utraconego dochodu, lecz czasowe podtrzymanie funkcjonalnej stabilności gospodarstwa domowego. Proponowane rozwiązanie odpowiada na realne potrzeby rodzin, umożliwiając finansowanie usług zastępujących pracę zmarłego członka gospodarstwa

i ograniczając wtórne straty ekonomiczne (np. konieczność czasowej rezygnacji z pracy zarobkowej) oraz organizacyjne w okresie żałoby.

Istotnym wkładem naukowym monografii jest rozwinięcie zaawansowanego, wielostanowego modelu aktuarialnego uwzględniającego nie tylko ryzyko śmierci, lecz także zmienność cyklu życia gospodarstwa, w tym liczbę i wiek dzieci. Takie podejście umożliwia bardziej realistyczną wycenę składek i świadczeń, wyraźnie odróżniając model od klasycznych ubezpieczeń na życie. Analizy porównawcze dla krajów Unii Europejskiej pokazują wpływ czynników demograficznych oraz szoków, takich jak pandemia COVID-19, na poziom składek.

Książka wpisuje się w międzynarodowy nurt badań nad ekonomiczną wartością pracy nieodpłatnej, znanej z rachunków satelitarnych i wyceny szkód osobowych, przenosząc te koncepcje na grunt ubezpieczeń. Autorki pokazują, że aktuarialna wycena pracy domowej może stać się podstawą projektowania nowych instrumentów rynkowych oraz argumentem na rzecz lepszego uwzględniania tej formy pracy w polityce społecznej, prawie i statystyce publicznej.

Monografia adresowana jest do szerokiego grona odbiorców: badaczy ekonomii i demografii, aktuariuszy, specjalistów rynku ubezpieczeniowego, a także prawników i decydentów publicznych. Łączy refleksję teoretyczną, modelowanie ilościowe i analizę aplikacyjną, oferując oryginalne narzędzia do badania i ograniczania ryzyka destabilizacji gospodarstw domowych we współczesnych społeczeństwach.

Autor: **Walenty Ostasiewicz**

Tytuł: **Nowe myślenie o gospodarowaniu**

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

ISBN: 978-83-67899-70-3

Liczba stron: 412

Rok wydania: 2024

Nowe myślenie o gospodarowaniu przedstawione jest w formie elementarza, celem którego jest dobre życie obejmujące wszystkie organizmy, począwszy od maleńkiej komórki a kończąc na całej Naturze. Nie jest to praca o myśleniu ekonomicznym ani tym bardziej o ekonomii myślenia. Jest to elementarz o prowadzeniu swojej zagrody (gniazda) przez różne organizmy, w szczególności przez społeczności ludzkie (organizmy społeczne). Jak w każdym elementarzu, tak i w tym przeważa język myślenia konkretnego nad myśleniem abstrakcyjnym. Gospodarowanie jest to przecież czynność bardzo konkretna, służąca

zaspokojeniu potrzeb życiowych. Każde stworzenie chce żyć i cieszyć się życiem. Ten fakt stanowi pierwszy filar nowego myślenia. Nie tylko człowiek chce żyć, ale i dżdżownica, zajączek i choinka, jak też każda inna roślina. Literackim wyrażeniem pierwszego filara myślenia o gospodarowaniu jest piękne powiedzenie Alberta Schweitzera: „jestem życiem, które chce żyć, pośród życia, które także chce żyć”. Znających język niemiecki urzekać może nie tylko treść, ale i sposób jej wyrażenia w języku niemieckim: Ich bin Leben, das leben will, inmitten von Leben das leben will. Każde stworzenie zaspokaja swoje potrzeby życiowe poprzez gospodarowanie. Żeby żyć, trzeba mieć przede wszystkim jedzenie, schronienie odzienie. Wszystko to pozyskuje się wyniku czynności nazywanych gospodarowaniem. Fakt, że każde stworzenie, aby żyć, musi gospodarować, stanowi drugi filar nowego myślenia o gospodarowaniu.

Spośród wszystkich żyjących stworzeń tylko rośliny nie żyją cudzym życiem innych stworzeń. Rośliny stanowią podstawę życia wszystkich stworzeń na Ziemi, w formie bezpośredniej lub pośredniej. Wiedzę taką lapidarnie przedstawił prorok Izajasz: wszelkie ciało jest trawą (Iz.,40). Trzeba więc dbać o trawę. Depcząc trawę, depczemy podstawę życia. Jeśli jednak musimy deptać, to trzeba deptać z umiarem, żeby nie zadeptać na śmierć swego żywiciela.

Ludzkość żyje na Ziemi i z niej żyje, pasie się na ciele Natury. Natura jest bowiem największym żywym organizmem, na którym żyją wszystkie inne żywe stworzenia. Ten, niechętnie akceptowany, fakt stanowi trzeci filar nowego myślenia: gospodarka ludzka jest wpleciona w gospodarkę Natury. Ludzie nie gospodarują

obok Natury, nawet nie gospodarują autonomicznie. Natura nie jest ani magazynem surowców, ani wychodkiem gospodarczym. Jest Matką Żywicielką (Mater tellus) wszelkiego stworzenia, której my jesteśmy synami i córkami.

Osnowę nowego myślenia stanowi słownictwo dotyczące życia, czyli słownictwo biologiczne. Życie organizmu jest to nieustanna praca. Każda praca wymaga energii, dlatego też obok słownictwa biologicznego stosowane jest słownictwo termodynamiki, w szczególności, termodynamiki biologicznej. Podstawę metodyczną tkania różnych wątków na takiej osnowie stanowi metabolizm biologiczny jednostkowego organizmu. Po rozszerzeniu go na organizmy wielojednostkowe, nadano mu nazwę metabolizmu społecznościowego lub metabolizmu gospodarczego. Wyrażenie „metabolizm gospodarczy” mogłoby służyć jako tytuł całej książki, treść tego wyrażenia stanowi podstawową treść całego opracowania.

Ze względu na to, że podstawę słownictwa nowego myślenia o gospodarowaniu stanowi słownictwo fizyki, chemii biologii i termodynamiki, to kompendium podstawowej wiedzy z tych nauk zawarte jest w Dodatku do właściwej części o myśleniu gospodarczym. Dodatkowo w Dodatku zamieszczone są uwagi historyczne o gospodarowaniu oraz o podstawowym pojęciu nowego myślenia, czyli o metabolizmie.

Właściwa część dotycząca gospodarowania zorganizowana jest w postaci dziewięciu rozdziałów. W pierwszym rozdziale podane są ogólne wiadomości o myśleniu i o poznawaniu świata a także o kształtowaniu go przez ludzi. Nowe myślenie o gospodarowaniu jest myśleniem organicystycznym, myśleniem całościowego oglądu, holistycznego patrzenia na obraz w całości. Pojedyncze drzewa, czy ich fragmenty są pomijane w patrzeniu na las jako całość. Gospodarka ludzka jest organizmem na gospodarce Natury. Na gospodarkę ludzką trzeba patrzeć przez mikroskop, umożliwiającą obserwację całego środowiska, w którym funkcjonuje społeczeństwo.

Rozdział drugi zawiera podstawowe informacje o świecie, w którym gospodarujemy oraz o tym kto w nim jeszcze jest oprócz nas. Masa wszystkich żyjących stworzeń wynosi 550 giga ton w przeliczeniu czysty węgiel, w tym masa wszystkich zwierząt wynosi 2GtC. Na każdego mieszkańca Planety przypada około dwóch hektarów gruntu. Każdego roku „z nieba” spada nam około 110 300 kilometrów sześciennych wody.

Rozdział trzeci dotyczy gospodarki naturalnej. W gospodarce tej produkcją zajmuje się królestwo roślin. Wszyscy z tego królestwa nazywani są producentami. Wszystkie inne stworzenia są konsumentami produkcji roślinnej. W rozdziale tym opisane są też podstawowe „prawa” według których konsumenci dzielą pokarm między sobą.

W rozdziale czwartym opisana jest produkcja królestwa roślin i jej zawłaszczanie przez ludzi. Produkcja brutto wynosi (w zależności od metod szacowania) od 90 do 210 peta gramów węgla zawartego w biomase roślinnej. Produkcja netto przeznaczona konsumentom wynosi około 50% produkcji brutto. Najwięcej tej produkcji dostarczają lasy tropikalne (20,6 GtC), na drugim miejscu są sawanny tropikalne (14 Gt C), zboża uprawiane przez ludzi dostarczają 3,9 Gt C. W skali globalnej całego globu zawłaszczanie ludzkie wynosi około 14 -36% produkcji netto. W Ameryce Południowej wynosi ono około 6%, zaś w Europie zachodniej ponad 70%.

W rozdziale piątym wyjaśnione są podstawowe pojęcia podejścia organicystycznego w myśleniu o gospodarowaniu ludzi. Pojęciem tym jest pojęcie metabolizmu jednostkowego organizmu biologicznego, które zostało rozszerzone na wielojednostkowe super-organizmy. Organizmem takim jest społeczeństwo danego kraju wraz z jego podstawowym organem jakim jest gospodarka. Metabolizm takich organizmów nazywany jest metabolizmem społecznościowym, gospodarczym lub przemysłowym. W rozdziale tym szczegółowo wyjaśnione są dwa rodzaje metabolizmów: endosomatyczny i egzosomatyczny. Podstawowy metabolizm człowieka, czyli endosomatyczny wynosi 120 wat (tyle potrzeba do życia) , łączny metabolizm, czyli endo- i egzo -somatyczny człowieka z okresu agrarnego wynosił 2000 wat, zaś człowieka ery przemysłowej wynosi 8000 wat. Lokalnie, na przykład w Ameryce Północnej jest on sto razy wyższy od podstawowego metabolizmu.

W rozdziale szóstym przedstawiona jest gospodarka ludzka jako główny organ społeczeństwa traktowanego jako organizm żyjący na ciele Natury. W związku z tym gospodarka jest charakteryzowana z punktu jej metabolizmu. Metabolizm jako przemiana materii i energii obliczany jest na jednostkę czasu. W przypadku ludzi, jednostką taką jest doba, w przypadku gospodarki jednostką jest rok a także godzina. Profil metaboliczny Unii Europejskiej jako całościowego organizmu z roku 2017 jest następujący: łączne pobranie materii z własnego terytorium - 5,4 giga ton, materia importowana - 1,7 giga ton; użyteczne przetworzenie jej na majątek - 4,5 giga ton; resztę stanowi eksport (0,8) oraz zanieczyszczenie środowiska odpadami (3,3 Gt).

W sposób niejawnny (nie ewidencjonowany) zużyto co najmniej 510 giga ton wody. W rozdziale tym przedstawione są także podstawowe wskaźniki niemonetarne charakteryzujące sposób gospodarowania.

Rozdział siódmy dotyczy wytwarzania energii. Ponieważ do wytworzenia czegokolwiek trzeba też wyłożyć energię, stąd też jako jeden ze wskaźników gospodarowania jest wskaźnik efektywności pozyskiwania energii. Oznaczany on jest symbolem EROI (energy return on input). Wskaźnik ten jest szczegółowo omówiony w tym rozdziale. Jako progową wartość przyjmuje się 6:1, czyli z włożonej jednej jednostki energii trzeba uzyskać nie mniej niż sześć jednostek, EROI 3:1 oznacza już głód energetyczny.

Rozdział ósmy dotyczy wytwarzania żywności. W tym przypadku także najważniejszym wskaźnikiem jest wskaźnik efektywności energetycznej pozyskiwania żywności. W jednym i drugim przypadku jest to wskaźnik najważniejszy; najważniejszy dlatego, że energii stworzyć nie można, można ją tylko „zniszczyć” w postaci rozproszenia. Jeżeli więc na „produkcję” energii będziemy wydawać więcej niż uzyskujemy, to pozostaniemy bez energii, niezależnie od tego, że słońce będzie dalej świecić. Przede wszystkim musimy więc dbać o to, aby na „produkcję” jednej jednostki energetycznej w postaci pożywienia wydawać mniej niż jedną jednostkę. Inaczej, aby z włożonej jednej jednostki energii uzyskać co najmniej jedną jednostkę w pożywieniu. A jak jest obecnie? Przy produkcji kukurydzy w Stanach Zjednoczonych efektywność wynosi 4,11:1; produkcja manioku jadalnego w Nigerii - 7,57 :1; ale pomidorów w USA - 0,78 :1. Produkcja pożywienia mięsnego jest daleka od optymizmu, na uzyskanie jednej jednostki energii w postaci jagnięciny trzeba wydatkować aż 57 jednostek, czyli 1: 57. „Najlepszy” wynik mamy w przypadku produkcji brojlerów - 1: 4. W przypadku produkcji żywności zużywa się ogromne ilości wody. Na przykład do produkcji jednego kilograma zboża trzeba około 1 500 kg wody.

Ostatni rozdział, dziewiąty, poświęcony jest bytowaniu i zawiera zwięzłe wprowadzenie do metabometrycznej analizy bytowania w powiązaniu z koniecznym zarabkowaniem. Łączny dobowy budżet czasu całego społeczeństwa złożonego z n osób wynosi $8760n$ godzin. W typowym kraju, 50% społeczeństwa jest „zwolniona” z pracy zarobkowej, pozostałe 50% społeczeństwa dzieli swój czas na bytowanie oraz zarabkowanie, zwykle w stosunku 4/5 czasu przeznacza na bytowanie, i 1/5 - na zarabkowanie. W obu przypadkach potrzeba energii, w typowym kraju uprzemysłowionym łączy metabolizm wynosi 22MJ/godz., czyli każda godzina, niezależnie od tego czy się pracuje dla pieniędzy czy tylko dla przyjemności „kosztuje” 22 mega dżuli, czyli około 525 kcal. Jedna godzina pracy zarobkowej w przemyśle może kosztować nawet 300MJ, podczas gdy godzina typowego bytowania kosztuje ok 7 MJ. Metabolizm egzosomatyczny gospodarki krajowej może być analizowany w zależności od trzech rodzajów wykorzystywanej energii: elektrycznej, cieplnej i paliwowej. W Polsce na przykład wynosił on odpowiednio 1,6 MJ/godz.; 4,2MJ/godz. oraz 2,2 MJ/godz. Średnie unijne wskaźniki są bardzo podobne: 2,6 MJ/godz.; 4,3MJ/godz.; 3,9MJ/godz.

Autorzy: **Agata Girul, Edyta Mazurek**

Tytuł: **Wielowymiarowa ocena jakości życia osób starszych w krajach Unii Europejskiej na podstawie badania EU-SILC**

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

ISBN: 978-83-68394-73-3

Liczba stron: 96

Rok wydania: 2025

Monografia podejmuje aktualny i społecznie istotny problem jakości życia osób starszych w krajach Unii Europejskiej, analizowany w perspektywie wielowymiarowej i porównawczej. To pierwsze tak kompleksowe opracowanie, które odsłania pełny, wieloaspektowy obraz sytuacji osób w wieku 65+ w państwach UE. Autorki pokazują, że jakość życia seniorów nie może być redukowana wyłącznie do poziomu dochodów czy stanu zdrowia, lecz obejmuje także warunki mieszkaniowe, bezpieczeństwo ekonomiczne, relacje społeczne oraz

subiektywne poczucie satysfakcji z życia.

Istotnym walorem książki jest konsekwentne wykorzystanie danych z badania EU-SILC jako zharmonizowanego, międzynarodowo porównywalnego źródła informacji o warunkach życia i dobrostanie. Autorki łączą precyzyjną analizę danych EU-SILC z nowoczesnymi narzędziami statystycznymi, tworząc mapę różnic i podobieństw między państwami Unii Europejskiej oraz identyfikując kluczowe determinanty dobrostanu osób starszych. Połączenie podejścia wskaźnikowego z analizą subiektywnych ocen jakości życia pozwala na pogłębioną interpretację mechanizmów kształtujących sytuację seniorów w zróżnicowanych kontekstach społeczno-ekonomicznych i instytucjonalnych.

Nowatorskim elementem monografii jest konstrukcja syntetycznego wskaźnika jakości życia osób starszych oraz zastosowanie metod analizy skupień do wyodrębnienia grup krajów o podobnym poziomie dobrostanu. Umożliwia to uporządkowanie państw UE nie tylko według pojedynczych cech, lecz w ujęciu całościowym, uwzględniającym współwystępowanie wielu wymiarów jakości życia. Uzupełnieniem analiz porównawczych jest modelowanie determinant jakości życia w wybranych krajach Grupy Wyszehradzkiej z wykorzystaniem modeli logitowych, co pozwala wskazać czynniki istotnie wpływające na subiektywną satysfakcję z życia osób starszych.

Książka wpisuje się w międzynarodowy nurt badań nad pomiarem jakości życia i dobrostanu społecznego, rozwijając podejścia integrujące wskaźniki obiektywne i subiektywne. Autorki pokazują, że taka perspektywa ma nie tylko znaczenie poznawcze, lecz także wyraźny potencjał aplikacyjny - może stanowić podstawę oceny skuteczności polityk publicznych oraz projektowania działań wspierających godne, aktywne i bezpieczne starzenie się społeczeństw.

Monografia adresowana jest do szerokiego grona odbiorców: badaczy, analityków, studentów kierunków społeczno-ekonomicznych oraz decydentów publicznych poszukujących rzetelnych, empirycznie ugruntowanych odpowiedzi na pytania o przyszłość starzejących się społeczeństw Europy. Łączy refleksję teoretyczną, zaawansowaną analizę statystyczną i perspektywę aplikacyjną, czyniąc ją lekturą obowiązkową dla wszystkich zainteresowanych problematyką jakości życia osób starszych w Unii Europejskiej.

Autorzy: **Dominik Krężolek, Agnieszka Orwat-Acedańska, Grażyna Trzpiot**

Tytuł: **Modele regresji od teorii do praktyki**

Wydawnictwo: edu-Libri, Kraków-Legionowo

ISBN: 978-83-66395-99-2

Liczba stron: 106

Rok wydania: 2025

Książka „Modele regresji – od teorii do praktyki” autorstwa Dominika Krężółka, Agnieszki Orwat-Acedańskiej i Grażyny Trzpiot to kompleksowy przewodnik po różnych typach modeli regresyjnych — od klasycznych modeli liniowych po nowoczesne podejścia nieparametryczne i addytywne. Łączy teorię z praktycznymi przykładami, co czyni ją bardzo przystępną zarówno dla studentów, jak i praktyków analizy danych. Każde zagadnienie teoretyczne jest poparte przykładami z danych rzeczywistych i interpretacją wyników. Autorzy szczegółowo pokazują, jak ocenić

jakość modelu. Książka nie ogranicza się do regresji liniowej, ale uwzględnia również inne rodzaje, jak regresja logitowa, nieparametryczna, mieszana, GAM oraz inne. Analiza danych z różnych rynków sprawia, że czytelnik lepiej rozumie wartość modeli regresji w praktyce.

Na tle innych polskich książek poświęconych regresji, „Modele regresji – od teorii do praktyki” wyróżniają się zarówno zakresem tematycznym, jak i podejściem do czytelnika. Podczas gdy wiele publikacji koncentruje się głównie na klasycznym modelu regresji liniowej, omawiana książka obejmuje znacznie szerszy wachlarz metod – od modeli liniowych, przez regresję logitową i Poissona, aż po modele nieparametryczne i addytywne. Autorzy nie ograniczają się do teorii – przeciwnie, każdy model jest zilustrowany realnymi przykładami z różnych dziedzin, takich jak rynek nieruchomości, motoryzacja, sektor finansowy czy środowiskowy. To

ogromna zaleta, szczególnie dla osób, które chcą nie tylko poznać wzory i założenia, ale także zobaczyć, jak zastosować modele w praktyce.

W przeciwieństwie do bardziej suchych, akademickich opracowań, książka napisana jest przystępnym językiem, z myślą o czytelniku na różnych poziomach zaawansowania. Autorzy wyjaśniają każdy krok analizy, co sprawia, że publikacja może służyć zarówno studentom, jak i praktykom analizy danych. Duży nacisk położono na wizualizację danych i wyników – znajdziemy tu wykresy rozrzutu, wykresy normalności reszt, funkcje wygładzające czy wykresy kwantylowe, które znacząco ułatwiają zrozumienie treści. Ogromnym atutem książki jest także szerokie omówienie testów diagnostycznych. Wiele innych publikacji traktuje testy, takie jak Shapiro-Wilka, Goldfelda-Quandta czy Breuscha-Pagana, bardzo powierzchownie – tu natomiast są one szczegółowo objaśnione i zastosowane w praktyce. Autorzy pokazują również, jak korzystać z narzędzi statystycznych (np. funkcji z pakietu `lmtest` w R), co może być nieocenione dla osób uczących się pracy z danymi w środowiskach programistycznych.

Warto również zauważyć, że książka zawiera metody rzadko spotykane w polskich podręcznikach, takie jak regresja jądrowa czy mieszane modele liniowe. Dzięki temu stanowi nowoczesne i aktualne źródło wiedzy, które może być cennym uzupełnieniem nawet dla bardziej zaawansowanych analityków. Sumując, „Modele regresji – od teorii do praktyki” to pozycja, która nie tylko uczy, ale i inspirowa do głębszego zrozumienia i świadomego stosowania metod regresyjnych.

Patronat honorowy:

Komitet
Statystyki
i Ekonometrii

Patroni medialni:

POLSKA AGENCJA PRASOWA

